

ΦΟΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1966
ΑΡΙΘ. 47 - ΕΤΟΣ Ε'



ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καίρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐσωτερικοῦ : Δρ. 100 — Κοινοτήτων : Δρχ. 150 — Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 8

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ

Ἔλης: ΤΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Τυπογραφείου: Κ. Ἀθανάσιου, Ἀριστοφάνους 9 — Περιστέρι

Ἀνταποκριτῆς ἐν Κονίτση: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Ν. ΤΣΑΚΑΣ, Ε. ΣΟΥΡΛΑΣ, ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ, Σ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΡ. ΜΑΝΘΟΥΛΗΣ, Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Χ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Ἐμβάσματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)

Ἀλληλογραφία: Ι. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΝ, Ἀλ. Σούτσου 5 — Ἀθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ	: «Ἀναγνωστοπούλειον» Κονίτσης
ΓΕΩΡ. ΚΟΛΟΒΟΥ	: Περιφερειακὴ ἀνάπτυξις
ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ	: Μάρτης
ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	: Σταρίτσιανη
ΧΑΡ. ΓΚΟΥΤΟΥ	: Εἰκόνες ἀπ' τὴν Κόνιτσα
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ	: Ἡ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων στὴ Σουηδία
ΝΙΚ. ΤΣΑΚΑ	: Νεκρολογία
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ	: Νέα ἀπ' τὴν Πατρίδα

Περιφερειακή ανάπτυξη τῆς Κόνιτσας

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΛΟΒΟΥ

Τὰ ἄρθρα τοῦ κ. Γιάννη Λυμπεροπούλου, ἡ κοινωνιολογικὴ ἔρευνα τοῦ κ. Ε. Μεντράς καὶ οἱ συζητήσεις στὸ Συνέδριο τῶν Προέδρων Κοινοτήτων στὴ Κόνιτσα, ὅπως δημοσιεύονται στὸ περιοδικό, δημιουργοῦν ἐπίκαιρο θέμα εὐρύτερης συζήτησης γιὰ τὴ τοπικὴ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη.

Μετὰ τὶς σοβαρὲς ἀπώλειες σ' ἔμφυχο ὑλικὸ καὶ τὶς καταστροφὲς τῶν περιουσιῶν ἀπὸ τὸν παγκόσμιο καὶ τὸν ἐσωτερικὸ πόλεμο οἱ ἀτομικὲς δημιουργικὲς προσπάθειες εἶναι σπάνιες ἐστὶν ὑπαιθρο.

Τὰ ἐκτελεσθέντα σποροδικὰ μικρὰ κοινωφελῆ ἔργα, ἡ πρόχειρη διάνοιξη τῶν δρόμων καὶ οἱ ἄλλες κρατικὲς μικροπαροχὲς δὲν συγκράτησαν τὸ πληθυσμὸ ἐπὶ τὴ γενέθλια γῆ.

Στὸ μικρὸ αὐτὸ ἀντιστάθμισμα ὑπερίσχυσαν οἱ νέες τάσεις, οἱ ραγδαίως μεταπολεμικὲς ἀλλαγὲς καὶ τὸ σύνθημα «μιάς καλύτερης ζωῆς στὶς πόλεις».

Στὴν ὑπαιθρο καὶ ἰεϊδικώτερα στὴν Ἠπειρο τὰ χωριά ἀδειασαν καὶ ὁ ρυθμὸς τῆς οἰκονομικῆς προόδου εἶναι ἀπελπιστικὰ βραδύς ἢ ὀπισθοδρομικός.

Ἡ μετανάστευση τῶν Ἠπειρωτῶν, ποὺ ἀπεικονίζεται στὰ μεγάλα πέτρινα ἀρχοντικὰ πολλῶν νεκρῶν σήμερα χωριῶν, πήρε στὶς ἡμέρες μας τὶς διαστάσεις ξεκληρίσματος.

Ἡ καθολικέυσή της σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἀπ' ὅπου ἔφυγαν τὰ τελευταῖα πέντε χρόνια περισσότεροι ἀπὸ 500.000 ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔκαμε «νὰ φθάσει ὁ κόμπος στὸ χτένι καὶ τὸ μαχαίρι στὸ κόκκαλο».

Ἡ μετανάστευση ὑπερκαλύπτει τὸ ἐτήσιο πλεόνασμα τῶν γεννήσεων ἐπὶ τῶν θανάτων, κλαδεύει τὶς παραγωγικὲς ἡλικίες καὶ μεταβάλλει τὸ πληθυσμὸ ποιοτικὰ σὲ γεροντικό.

Μετὰ τὸ ἀποδημητικὸ παιδομάζωμα, δὲν ἀνησυχοῦν τώρα μονάχα οἱ βιομήχανοι, οἱ ἔμποροι, οἱ παραγωγοὶ καὶ οἱ ὀργανωμένοι καὶ ἐξελιγμένοι ἀγρότες.

Τὸ ἐπίσημο Κράτος ἀρχισε καὶ συνεχίζει τὶς στενὲς συσκέψεις τῶν ἀρμοδίων.

Γιατὶ ἡ γοητεία τῶν ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν τῶν ἐργατικῶν χεριῶν, ποὺ πλουτίζουν τὶς Ἐθνικὲς Οἰκονομίες τῶν Κρατῶν, μεγαλώνει τὶς κρατικὲς καὶ κοινωφελῆς μας εὐθύνες ἀπὸ τὴν αἱμορραγία τοῦ ἀδειάσματος τῶν χωριῶν καὶ τὸν ἀντίκτυπο τῶν γενικώτερων προβλημάτων, ποὺ δημιουργοῦνται. Καὶ «στερνὴ μου γνώση νὰ σ' εἶχα πρῶτα» μελετοῦνται μέτρα προγραμματισμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἐργατικῶν χεριῶν γιὰ νὰ μαζευτῆ τὸ κακό.

Ἡ νέα κατάσταση τῶν πραγμάτων ἀπαιτεῖ ριζοσπαστικὰ μέτρα.

Ὅλοι οἱ κορυφαῖοι παράγοντες τῆς κοινωνικῆς μας ζωῆς, τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς, μαζὺ μὲ τὴν πολιτικὴ ἡγεσία, πρέπει νὰ πάρουν θέση στὴ λαίλαπα αὐτῆ, ἀπὸ τὴν ὁποία ἡ Ἰρλανδία ἀκόμη νὰ συνέλθει δὲν μπορεῖ ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα μας, ὅταν ὁ μισὸς πληθυσμὸς ἐκπατρίσθηκε στὴν Ἀμερικὴ.

Ἄς ἐλπίζομε ἀκόμη, ὅτι θὰ ὀλοκληρωθῆ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση, ποὺ θὰ προσφέρει τὴν χρειαζούμενη μόρφωση στὸ λαὸ μας, πλατεία, οὐσιαστικὴ, φωτισμένη καὶ πρὸ πάντων πρακτικὴ, προσαρμοσμένη στὶς ἀνάγκες τῆς ζωῆς. Τὸ ὄψιμο κρατικὸ ἐνδιαφέρον τοῦ μεγάλῃς ἐθνικῆς σημασίας ἐξηλεκτρισμοῦ τῶν χωριῶν καὶ τὸ παλαιοκοιμηματικὸ ρουσφετολόγι δὲν ἀναπληρῶνουν τὸ ἀπαραίτητο πολύχρονο ὀρθολογιστικὸ σχέδιο τῆς συστηματικῆς ἀναζωογόνησης τῆς ὀρεινῆς κυρίως Ἑλλάδος.

Στὴν Ἠπειρο, παρὰ τὴν ἔντονη σχετικὴ διαφήμιση, τὸ Κράτος δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξει ἀξιόλογα ἔργα ὑποδομῆς.

Ἡ ζωντανὴ εἰκόνα τῆς προοδευτικῆς κίνησης τῶν Γιαννίνων δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκρύψει τὴ δυσάρεστη καθυστέρηση τῆς ὑπαιθρο.

Ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι παράγοντες, κρατικοί, τραπεζικοὶ καὶ τοπικοί, ὀφείλουν νὰ μὴ παρακολουθοῦν ἀσυγκίνητοι καὶ ἀπρακτοὶ τὴν ἐρήμωση καὶ τὴν ἐγκατάλειψή της.

Καὶ γι' ἀνὰ ἀπλοποιήσουμε τὸ θέμα, ἄς ἐξετάσουμε, ποῖοι πρέπει νὰ εἶναι οἱ στόχοι γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς διαρκούς ἀπασχόλησης καὶ τὴν αὐξηση τῆς παραγωγικότητος τοῦ πληθυσμοῦ.

Μεταπελευθερωτικά άτεγκτο και έφιαλτικό παραμένει τὸ αίτημα γιὰ τὴν άμεση άρτηριακή όδική σύνδεση Ἡπειρου - Μακεδονίας. Πρόχειρο και πρωτόγονο, χωρίς τὰ συμπληρωματικά τεχνικά έργα και τὴν ολοκλήρωσή του, είναι τὸ συγκοινωνιακὸ δίκτυο. Τὸ όρεινὸ συγκρότημα τῆς Πίνδου περιμένει μοιρολατρικά τὴν αξιοποίησή του.

Και αὐτά, ὅπως και τὰ έγγειοβελτιωτικά έργα στὶς Ἡπειρωτικές πεδιάδες και κοιλάδες, οἱ μεταλλευτικές έρευνες στοὺς κάμπους και τὰ βουνά, οἱ δοκιμαστικές νέες καλλιέργειες και ὁ έγκλιματισμὸς τῶν έκ τούτων άποδοτικῶν, τὰ έπιβαλλόμενα μέτρα γιὰ τὴν αξιοποίηση τῆς κτηνοτροφίας, ἡ έγκατάσταση βιομηχανικῶν μονάδων γιὰ τὴ μεταποίηση προϊόντων τῆς πρωτογενούς παραγωγῆς, ἡ ανάδειξη σ' έπιλιμένα κέντρα τῶν λιμένων Ἡγουμενίτσας και Πρέβεζας και άλλα παρόμοια σημαντικά έργα είναι θέματα καθολικοῦ ενδιαφέροντος γιὰ τὸν Ἡπειρωτικὸ χῶρο.

Και τώρα ἄς έρευνήσουμε, ποῖα πρέπει νὰ είναι τὰ κίνητρα τῆς περιφερειακῆς ανάπτυξης τῆς Κόνιτσας.

Λέγομε γιὰ περιφερειακή ανάπτυξη, γιατί έτσι σερβίρεται ἀπὸ μερικά χρόνια, τὰ κατὰ τόπους προγράμματα, ποὺ καταρτίζει τὸ Κράτος γιὰ τὴ δῆθεν ανάπτυξή των.

Τέτοιο ἦτανε και τὸ διαφημισθὲν τῆς Περιοχῆς Κονίτσης - Ζαγορίου. Παρακαλάμε ποὺ έγκαταλείφθηκε ανεφάρμοστο.

Ἄλλη θὰ ἦτανε ἡ μοῖρα του, ἂν τὸ πρόγραμμά του ἦτανε βολιμένο στὶς τοπικές συνθήκες και εἶχε τὴν έπιτόπια έμπρακτη προσωπική έπίδοση τῶν κρατικῶν ὀργάνων, ποὺ σὰν έμπνευσμένοι σύμβουλοι και αναμορφωτές ὄφειλαν νὰ έπιτύχουν τὴν ὀλόψυχη συμμετοχή τῶν κατοίκων.

Ἡ Κόνιτσα, και σήμερα ἀκόμη, έχει ὅλες τὶς δυνατότητες και μπορεῖ νὰ συγκρατήσει τὸ ρέμα τῆς φυγῆς και ν' ἀνθίσει οἰκονομικά με μιὰ συλλογική συνεργασία Κράτους - Τραπεζῶν - Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων και ιδιωτῶν.

Τὰ τοπικά Μορφωτικά Ἰδρύματα, πριμοδοτούμενα ἀπὸ τὴν αξιολόγηση τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου είναι ὑποδομὴ βασική γιὰ τὴν ἀκτινοβολία της και τὴ προοδευτική ἀνάδειξή της σὲ Πολιτεία τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ.

Ἐχει ὅμως άμεση ἀνάγκη ἀπὸ πρωτοπόρα τοπικά ἡγετικά στελέχη, ποὺ, χωρίς ιδιοτέλεια, με περίσκεψη και ζωτική ὀρμή θὰ συλλαμβάνουν τὰ φλογερὰ θέματα, θὰ τὰ προγραμματίζουν και θὰ κατευθύνουν τὶς ὀμαδικές προσπάθειες γιὰ τὴν αξιοποίησή των.

Α. Ἀπὸ τὰ δάση τῆς Πίνδου ὁ ντόπιος πληθυσμὸς μπορεῖ ν' ἀπολαμβάνει πρόσοδο ὄχι μονάχα τῆς πρωτογενούς, ὅπως μέχρι σήμερα ἀλλὰ και τῆς δευτερογενούς έπεξεργασίας τοῦ ξύλου.

Κι' ἀπὸ τὴν άποψη αὐτή είναι τοπικά ἀσύμφορο τὸ Ψήφισμα τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Δασικῶν Συνεταιρισμῶν Κονίτσης - Ζαγορίου - Μετσόβου.

Τούτο, κατὰ τὴ σύσκεπή των στὴ Κόνιτσα τῆς 16ης Ἰουνίου 1965, ζητεῖ «τὴν αὔξησιν τοῦ χρόνου άπασχολήσεως και τοῦ εἰσοδήματος τοῦ δασεργάτου, τὴν ενίσχυσιν τῶν Δασικῶν Συνεταιρισμῶν και τὴν έγκατάλειψη πάσης ιδέας περὶ ίδρύσεως Κρατικῆς έκμεταλλεύσεως τῶν δασῶν εἰς τὴν Ἡπειρωτικὴν Πίνδον».

Και προβάλλεται τὸ ἀρνητικὸ αίτημα τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ επικρατοῦν τέτοια τοπικιστικά συνθήματα στὴν Ἐπαρχία μας, ὅταν προγραμματίζεται στὴν ἄλλη Ἑλλάδα ἀπὸ τὸ Ἐργαστεῖο Γεωργίας, τὴν Ἀγροτική Τράπεζα και τὶς Συνεταιρικές Ὀργανώσεις ἡ ίδρυση ἕξ (6) νέων κοινοβιοποιεῖων φρούτων και λαχανικῶν με ἀνάλογη ανάπτυξη και ειδίκευση τῆς παραγωγῆς, μεγάλου οἰνοποιεῖου στὴν Ἀττική και ἀρκετῶν έλαιουργεῖων σὲ συνεταιριστικὸ σχέδιο, ἐνῶ τὸ Κρατικὸ Ἐργαστάσιο Ξυλείας στὴ Καλαμπάκα ἔδωσε καινούργια πνοή στὰ δάση τοῦ Ἀσπροποτάμου.

Μὲ επίμονη ἀξίωση τοῦ πληθυσμοῦ έπείγει ν' ἀντιστραφεῖ τὸ αίτημα γιὰ τὴν έγκατάσταση ἀρτίου συνεταιρικοῦ έργαστασίου έπεξεργασίας τῆς ξυλείας στὴ Κόνιτσα, με τὴ συμμετοχή τοῦ Κράτους, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, τῶν Συνεταιρισμῶν και τῶν βιοτεχνικῶν ξύλο ὑτῶν Γιαννίνων, ἐφ' ὅσον έπιθυμοῦν.

Τὸ επίτευγμα αὐτὸ θὰ δώσει ὄχι μόνον περισσότερη άπασχόληση στὰ έργατικά χέρια, ἀλλὰ θὰ ἀναπτύξει παράλληλα βιοτεχνικές και έμπορικές εργασίες και θὰ συμβάλει στὴν αξιολόγηση τῶν ὀρεινῶν μας ἔδαφῶν, ποὺ τόσο δεινοπαθοῦν σήμερα στὴν έκμετάλλευσή των και τὴν ἀναδάσωση.

Β. Τὸ έργαστάσιο αὐτὸ σωστὸ είναι νὰ ιδρυθῆ συνεχόμενο με τὴν Ἀναγνωστοπούλειο Γεωργική Σχολή, γιὰ τὴν ὀποία ὀμαδικὸ αίτημα πρέπει νὰ καταστή ἡ μετατροπή της σὲ «Γεωργικὸ και Δασοτεχνικὸ Γυμνάσιο», σύμφωνα και με τὴ θέληση τοῦ διαθέτη.

Μεταπολεμικά ἡ Ἀναγνωστοπούλειος Σχολή ξέπεσε σὲ ἕνα ἀγρόκτημα με ἀμφίβολη δραστηριότητα, χωρίς ἀκτινοβολία, και μετὰ τὴν εκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση χωρίς μαθητές.

Μετατρέπομενη σὲ Γεωργικὸ και Δασοτεχνικὸ Γυμνάσιο, σωστὸ είναι νὰ λειτουργεῖ κατὰ τρόπο ὀμοιόμορφο με τὴν Ἀμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης.

Ἐκείνη πού ἀπό ἐφέτος λειτουργεῖ μὲ τετραετὴ κύκλο σπουδῶν καὶ περιλαμβάνει στὸ πρόγραμμά της τὴ διδασκαλία ὅλων τῶν γυμνασιακῶν μαθημάτων.

Ταῦτα γίνονται τὴ μισὴ μέρα. Καὶ τὸ ἀπόγευμα γίνεται θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ ἐκπαίδευση σὲ γεωργικὰ μαθήματα.

Ἐπίσης ὄρνιθοτροφεῖο καὶ βουστάσιο γιὰ τὴν εἰδίκευση τῶν μαθητῶν, στοὺς ὁποίους δίδονται χωράφια γιὰ προσωπικὴ καλλιέργεια καὶ ἀτομικὴ ἐκμετάλλευση τῶν προϊόντων των. Ὅλες δὲ οἱ ἐργασίες των ἐλέγχονται ἀπὸ τὸν ἀρμόδιο καθηγητὴ καὶ ἐπιμελητὴ.

Οἱ μαθητὲς ἐκπαιδεύονται συγχρόνως σὲ πρακτικὰ μαθήματα, ὑδραυλικά, ξυλουργικά, ἐπισκευὴ γεωργικῶν μηχανημάτων, ἠλεκτρολογικά, διάφορες βαφές καὶ κατασκευές γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ αὐτοεξυπηρετοῦνται ἢ νὰ κάνουν ἓνα δεύτερο ἐπάγγελμα.

Μετὰ τὴν τετραετὴ φοίτηση στὸ Γεωργικὸ Γυμνάσιο οἱ μαθητὲς μποροῦν νὰ ἐκκευθίσουν τὸ Λύκειο καὶ ὁποιαδήποτε ἐπιστήμη ἐπιθυμοῦν.

Ἐὰν στὴ μετατρεπόμενη Ἀναγνωστοπούλειο Σχολὴ προστεθῇ καὶ ἄρτιος κύκλος δασοτεχνικῶν μαθημάτων μὲ πρακτικὴ ἐξάσκηση στὶς γειτονικὲς ἐγκαταστάσεις τοῦ Ἐργαστασίου Ξυλείας θὰ δημιουργηθοῦν οἱ ἀπαραίτητοι εὐνοϊκοὶ ὄροι ὄχι μόνον γιὰ τὴν ὀρθολογιστικὴ ἀξιοποίηση τοῦ δασικοῦ μας πλούτου, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ δημιουργία ἠγετικῶν στελεχῶν στὰ χωριά, πού τόσο διψοῦνε γιὰ τὴ καλύτερευση τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς.

Γ. Ὁ ἀγροτικὸς ἀναδασμός, πού χαρακτηρίζεται σὰν δεύτερος ὄροφος τοῦ ἀγροῦ, ἀφοῦ μ' αὐτὸν ἐπιτυγχάνονται 1) ἡ συγκέντρωση τῶν διασκορπισμένων ἀγροτεμαχιῶν, 2) ἡ ἐξοικονόμηση γῆς ἀπὸ τὰ ὀλιγώτερα σύνορα, 3) ὁ περιορισμὸς ἀπώλειας χρόνου, 4) ἡ μείωση τοῦ κόστους, 5) ἡ αὐξηση τῆς παραγωγῆς, κλπ., ὡς ἐπιλυτικώτερα ἀναπτύσσονται σὲ ἄρθρο δημοσιευθὲν στὸ περιοδικὸ αὐτό, πρέπει νὰ μὴ καθυστερήσει γιὰ τὸν κάμπο τῆς Κόνιτσας.

Οἱ μύριες ἀντιδράσεις τῶν μικροσυμφερόντων καὶ οἱ ἐπιτήδειες ὑπεκφυγές τῶν ἀτομικιστῶν, πού ὀχυρώνονται ὅπισθεν τοῦ μὴ ὑποχρεωτικοῦ των, ὀφείλουν νὰ ὑποκύψουν στὸ γενικὸν συμφέρον καὶ στὴν ἐπείγουσα ἀνάγκη πρὸς συγκράτηση τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τὴ μετανάστευση.

Οἱ Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοὶ τοῦ κάμπου τῆς Κόνιτσας πρέπει νὰ πάρουν θέσεις καὶ νὰ συμπράξουν στὴν ἄμεση καὶ δίκαιη ἐφαρμογὴ του.

Δ. Ἐπίσης μὲ τὰ σημερινὰ μηχανικὰ μέσα εἶναι πραγματοποιήσιμη καὶ ἀσφαλίσμένη ἡ εὐθυγράμμιση καὶ ἐκβάθυνση τῆς κοίτης τοῦ Ἀώου καὶ τῆς Τοπόλτσας, ἡ ἀναδάσωση τῶν ὄχθων των καὶ ἡ συμπλήρωση τῶν γεωργικῶν κλήρων μὲ τὴ κατανομή τῶν καινούργιων ἐδαφῶν.

Καὶ τὸ ἔργον αὐτὸ πρέπει νὰ πολιτογραφηθῇ σὰν ὁμαδικὸ αἴτημα, γιὰτὶ δὲν εὐσταθεῖ τὸ προβαλλόμενον δῆθεν πολυδάπανό του.

Ε. Ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς τοῦ Ταπητουργικοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ τοῦ Συνεταιρισμοῦ Μαλλίνων στὴ Κόνιτσα εἶναι πρώτης τάξης ὑποδομὴ γιὰ τὴν ἀντίστοιχη ἀνάπτυξη ἰδιωτικῶν βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων.

Οἱ ἔμποροι καὶ οἱ προσδευτικοὶ τῆς Ἐπαρχίας, μὲ τὴ σύμπραξη τοῦ εἰδικευμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, παραδειγματιζόμενοι ἀπὸ τὴν Ἀράχωβα, τὴ Κοζάνη, τὴ Καρδίτσα καὶ ἄλλες ἐπαρχιακὲς πόλεις ὀφείλουν νὰ δημιουργήσουν ἀντίστοιχες βιοτεχνίες καὶ νὰ ἀναλάβουν τὸ κίνδυνον διαθέσεως τῆς παραγωγῆς των. Ὁ περιορισμὸς των στὴ πρωτόγονη ἀποκλειστικὰ ἐξυπηρέτηση σὲ καταναλωτικὰ ἀγαθὰ τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν καὶ ἡ ἀποχὴ των ἀπὸ οἰανδήποτε συμβολὴ στὴ παραγωγή εἶναι ἀποκαρδιωτικὸ φαινόμενο.

Ὀφείλουν νὰ ἀναπτύξουν τὴ ναρκωμένη πρωτοβουλία των σὲ γεωργικὲς, κτηνοτροφικὲς καὶ ἄλλες βιοτεχνικὲς ἐπιχειρήσεις, εἴτε ἀτομικὰ εἴτε μὲ τὴ δημιουργία ἐταιρειῶν καὶ εἰδικὰ ἐταιρειῶν περιορισμένης εὐθύνης.

Ἐτσι θὰ δραστηριοποιηθῇ καὶ θὰ γίνῃ τοπικὰ παραγωγικὸ καὶ τὸ μεταναστευτικὸ συνάλλαγμα, πού παγένει σήμερον στὴν ἀγρὰ οἰκιστῶν, διαμερισμάτων καὶ οἰκοδομῶν.

ΣΤ. Κάτι παρόμοιο μπορεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ γιὰ τοὺς ποικιλώνητους Συλλόγους, πού ξεφύτρωσαν στὴ πρωτεύουσα καὶ τὶς ἄλλες πόλεις καὶ νοσταλγοῦν νὰ κατευθύνουν τὴ πρόοδο τῶν χωριῶν των.

Δηλαδή ὁ κάθε Σύλλογος μπορεῖ νὰ προγραμματίσει γιὰ τὰ χωριό του τὴν ἴδρυση μιᾶς ἐταιρείας περιορισμένης εὐθύνης, παράλληλα μὲ τὴν ἀξιόπαινη προσπάθεια στὴ ξένη τοῦ συνδέσμου τῶν ἀλληλογνωριμιῶν τῶν συμπατριωτῶν καὶ τὴ συγκράτηση τῶν τοπικῶν συνηθειῶν καὶ ἐθίμων.

Μὲ κεφάλαιο — εἰσφορὲς ἐκείνων, πού οἰκονομικὰ μποροῦν νὰ ἐγγραφοῦν — μὲ ἔδρα τὸ χωριό, καὶ μὲ Διοικητικὸ Συμβούλιον τῆς ἐκλογῆς των ἡ ἐταιρεία αὐτὴ θὰ ἀξιοποιήσῃ τὸ ἐργατικὸ δυναμικὸ καὶ τὸν ἀποδοτικώτερον πλεονεκτήματι παραγωγικὸ πόρον τοῦ χωριοῦ σ' ἓνα σχέδιον συλλογικῆς προσπάθειας.

Μάλιστα γιὰ τὴν ἀναγέννηση τῆς ἀμοιβαίας κατανόησης καὶ ἀλληλεγγύης μπορεῖ ἀπὸ τὸ καταστατικὸ τῆς ἐταιρείας νὰ προβλέπεται ἡ διάθεση τῶν κερδῶν τῆς γιὰ κοι-



ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Μάρτης

Τοῦ κ. ΓΙΑΝ. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

“Όσο τίμιος μήνας εἶν’ ὁ Φλεβάρης, τόσο πιὸ ζαβὸς καὶ ἀνάποδος μὴνως εἶν’ ὁ Μάρτης. «Τὸ Μάρτη ξύλα φύλαγε μὴ κάψῃς τὰ παλοῦκια» λέγανε οἱ δικοί μας. Καὶ τὸν λένε ἀκόμα καὶ σήμερα «Μάρτη, γδάρτη, παλοουκοκάφτη». Κι’ ὅμως σ’ αὐτὸν τὸν κακότροπο μῆνα ἐλπίζουμε «Ἄν κάμη ὁ Μάρτης ἄλλο ἕνα χαρὰ Ἀπρίλης ἄλλο ἕνα χαρὰ σὲ κεῖνο τὸ ζευγαῖ ποῦ χει στὴ γῆ σπαρμένα». Γιατὶ κακὰ τὰ ψέμματα. «Ἄπὸ Μάρτη καλοκαίρικι’ ἀπὸ Ἀῦ χειμῶνα».

Κι’ ἦταν καμμιά φορὰ ὁ Μάρτης,

νὰ τὸν πιῆς στὸ ποτῆρι. Εἶχε κάθι θανμάσιες λιακάδες, μ’ ἕναν γλυκὸ νοτιά, πὺ τὰπογέματα μᾶς πύρωνε τὰ μάγουλα, κι’ ἦταν χάσμα νὰ σταθῆς στὸ ἀπάγγειο. Γι’ αὐτὸ τὸ πρῶτο μέλημα τῶν γονιῶν μας, ἦταν ἐκεῖνο τὸν καιρὸν, νὰ ἐτοιμάσουν ἀπὸ κοκκινόασπρη κλωστή φυλαχτὸ γιὰ νὰ μὴ μαυρίσουμε, φυλαχτὸ πὺ τὸ λέγαμε κι’ αὐτὸ «μάρτη» καὶ τὸ περνούσαμε στὸν καρπὸ τοῦ χειριοῦ, σὰ βραχιόλι, ἢ στὸ δάχτυλο, σὰ δαχτυλίδι, ἢ στὸ λαμὸ σὰ περιδέραιο.

Ἄλλη βλέπετε ἐποχὴ τότε. Ὁ ἥλιοκαμένος δὲν εἶχε πέραση. «Ὅπ’ ἔχει κόρη ἀκριβή, τοῦ Μάρτη ὁ ἥλιος μὴ τῆ δῆ»...

Λέγανε ὅτι τὸ φυλαχτὸ αὐτὸ θᾶπρεπε νὰ τὸ πετάξουμε, μόλις ἀντικρούσαμε τὸ

νωφελῆ στὸ χωριὸ ἔργα, πὺ τόσο σπανίζουν μετὰ τῆ λειψανδρία τῶν παλιῶν εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν. Ἡ διάθεση αὐτῆ τῶν κερδῶν μπορεῖ νὰ συνδυασθῆ με ὄρους ὅπως ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία τῶν κατοίκων γιὰ κοινωφελῆ ἔργα, συντήρηση φυτωρίων, ἀναδασώσεις κλπ.

Ἡ ζωηφόρα αὐτὴ ἀναδημιουργία τῶν ξενιτεμένων ὄχι μόνον θὰ συγκρατήσῃ στὸ χωριὸ τοὺς ἐργατικούς, ἀλλὰ θὰ συμβάλλῃ καὶ στὸν ἐπαναπατρισμὸ τῶν νοσταλγῶν καὶ θὰ λύσῃ πολλὰ ἄλλα ζωτικὰ προβλήματα τοῦ χωριοῦ.

Ζ. Τὸ συμπέρασμα μας εἶναι ὅτι χρειάζεται συντονισμένη πρωτοβουλία. Οἱ πονούντες γιὰ τὴ τοπικὴ πρόοδο μαζὺ με ἐκπροσώπους τῶν ὀργανώσεων καὶ ψυχωμένους δημοσίους ὑπαλλήλους σὰν τεχνικούς βοηθοὺς μποροῦν νὰ σχεδιάσουν τί πρέπει νὰ γίνῃ καὶ νὰ ὀργανώσουν ὀλιγομελεῖς ἐπιτροπές, στὶς ὁποῖες νὰ κατανεῖμουν τὴ δραστηριοποίηση τῶν μερικωτέρων ἐπιδιώξεων.

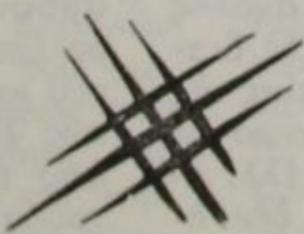
Συσκευπτόμενοι δὲ τακτικὰ θὰ καταστρώνουν τὴ πορεία τῶν ἐνεργειῶν των. Εἶναι δὲ ἀπαραίτητο τὸ Συντονιστικὸ αὐτὸ ὄργανο, γιατί δὲν ὑπάρχει οὐσιαστικὴ ἐπαφή τῶν ὑπευθύνων με τὴ σημερινὴ πραγματικότητά τῆς Ἐπαρχίας. Οἱ Κυβερνήσεις ἀναγκαστικὰ ἀπορροφοῦνται ἀπὸ τὶς ἀξιώσεις τῶν ὀργανωμένων τάξεων, τὶς μικροεκδουλεύσεις τῶν ψηφοφόρων των καὶ τὰ φλογερὰ προβλήματα τῆς περιμέτρου μεταξὺ Πεντλῆς - Ὑμηττοῦ καὶ Πάρνηθος πὺ δὲν ἀφήνουν περιθώρια γιὰ τὴ μελέτη τῶν προτάσεων τῶν ἀπογοητευμένων περιφερειακῶν Δημοσίων Λειτουργῶν

πρῶτο χελιδόνι. "Ὅμως ἐγὼ δὲν θυμᾶμαι νὰ βαστάξωμε τὸ «μάρτη» γιὰ καιρό. Σιγά-σιγά, ἢ λαχτάρα τῶν πρώτων ἡμερῶν ξεθύμωνε, καὶ κάποιο πρωτὶ βρισκόμαστε χωρὶς φυλαχτό. Τί σημασία εἶχε ἀφοῦ κι' ὁ ἥλιος δὲν ἦταν δυνατός, καὶ καμμιά φορὰ χιόνιζε τὸ Μάρτη.

Τὸ Μάρτη εἶχαμε κι' ἄλλους καημούς. Τὸ Μάρτη ξετροελλαινόμαστε μὲ τὶς Σιαμαντοῦρες. Ποτὲ δὲν σκεφθήκαμε γιὰτί ὄλος ὁ κόσμος τὸ λέει «χαρταετὸ» κι' ἐμεῖς ἐπιμέναμε νὰ τὸ λέμε σιαμαντούρα. Μᾶς ἄρεσε, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ παιγνίδι, κι' αὐτὸ μᾶς ἦταν ἀρκετό. Γιὰ τᾶλλα ἀδιαφοροῦσαμε. Ἡ κατασκευὴ τῆς σιαμαντούρας ἤθελε τέχνη. Ἐπρεπε νᾶναι λαφριά, ἰσοξυγισμένη καὶ πολύχρωμη. Στὸ σκελετό, ἀντὶ γιὰ ξύλο χρησιμοποιούσαμε καλάμι σχισμένο στὴ μέση, πὺν τὸ πέρναμε ἀπὸ τὰ Κουτσέκια τῶν σπιτιῶν μας. Ἐκεῖ τὰ καλάμια ἔπαιζαν ρόλο ταβανιοῦ πὺν ἐπέτρεπε τὸν ἔξαερισμὸ τῶν καλαμποκιῶν. Κόλλες πολύχρωμες παίρναμε ἀπὸ τὸ παζάρι, πὺν τὶς κολλούσαμε στὸ σπίτι μὲ ἀλευρόκολλα. Γιὰ οὐρὰ χρησιμοποιούσαμε ταινίες τηλεγραφείου (πὺν νὰ βρεθοῦν τότε οἱ σερπαντίνες) ἢ καὶ λωρίδες κομμένες ἀπὸ ἐφημερίδες. Θυμᾶμαι τί παρακάλια κάναμε τότε γιὰ νὰ πετύχουμε μιὰ ταινία τηλεγραφείου. Κι' ἔπειτα ἄρχιζε ἡ ἱεροτελεστία τοῦ ζυγιοῦ. Νὰ πετύχη ὥστε οἱ τρεῖς σπάγγοι, πὺν κρατᾶν τὸ ἴσο τῆς σιαμαντούρας, ν' ἀπέχουν τὸ ἴδιο ἀπὸ τὸ κέντρο, κι' ἀπὸ τὶς δυὸ ἄκρες τῶν καλαμιῶν. Καὶ τ' ἀπογεύματα... Ἐ: τ' ἀπογεύματα ὅταν φύσαγε λίγος ἀέρας, τὰ Σάδια τῆς Μπούσιους, οἱ Καρνές, τὰ Πλατάνια, τὸ Δέντρο τῆς Κάτω Κόνιτσας, φούντωναν ἀπὸ σιαμαντοῦρες. Καὶ ἐξαντιλοῦνταν τὸ καρούλι μὲ τὰ σπάγγο. Κι' ἄρχιζαν τὰ κόλπα πὺν πο-

τὲ δὲν μᾶς ἔβγαιναν σὲ καλό. Πότε, ἢ σιαμαντούρα ἔχανε τὴν ἰσοροπία της, ἔπαιρνε μιὰ ἀπότομη κάθετη βόλτα πρὸς τὰ κάτω καὶ προτοῦ προλάβουμε νὰ τὴ φέρουμε σὲ λογαριασμὸ συντρίβονταν πάνω σὲ κανένα δέντρο. Πότε μπερδεύονταν ὁ σπάγγο μας, μὲ τὸ σπάγγο ἄλλης σιαμαντούρας κι' ἐπακολουθοῦσε ξυλοδαρμός. Πότε ξέσπαγε ἕνας ἄγριος μανιασμένος πετροπόλεμος ἀνάμεσα στοὺς Πάνωκονιτσιῶτες καὶ τοὺς Κατωκονιτσιῶτες, εἴτε γιὰτί οἱ σιαμαντοῦρες ἀποτελοῦσαν ζωντανὴ πρόκληση, εἴτε γιὰτί μὲ τὴν ἀνοιξη καὶ τὶς φουσκοδεντρίες τὰ μυαλά μας καὶ τὰ ἐνστικτά μας παίρναν ἀέρα. Πάντως ποτὲ δὲν θυμᾶμαι νὰ γυρίσαμε στὸ σπίτι μὲ τὴ σιαμαντούρα σώα καὶ ἀβλαβῆ.

Σπάνια ἐπιχειροῦσαμε τὴν κατασκευὴ δεύτερης σιαμαντούρας. Ἄλλωστε δὲν βοηθοῦσε καὶ πολὺ ὁ ἄστατος καιρός. Ἀπὸ τὴν ἄλλη βέβαια μεριὰ ἦταν τὰ μαθήματα, οἱ χαιρετισμοὶ τὶς Παρασκευές στὴν ἐκκλησιά, κι' ὁ καημὸς γιὰ τὸ ποιὸς θὰ εἶπῃ τὸ «Ἄσπιλε, Ἀμόλυντε», ἢ τὸ «Καὶ δὸς' ἡμῖν Δέσποτα» μᾶς ἔτρωγαν τὸ χρόνο. Ὡσπου ἐρχόταν ὁ Εὐαγγελισμός. Καὶ βγαίναμε στὰ σοκκάκια, μὲ μιὰ κουδούνα κρεμασμένη στὸ λαιμὸ κι' ἕνα τζουμάκι στὰ χέρια γιὰ νὰ πάρουμε σβάρρα τὰ σπίτια, νὰ χτυπήσουμε πόρτες, νὰ περπατήσουμε τοὺς μπαξέδες καὶ κουδονίζοντας νὰ τραγουδήσουμε τὸ «Φεὺ γάτε φίδια καὶ γκουστερίτσες γιὰτ' ἦρθε ὁ Μιχαήλ Ἀρχάγγελος καὶ θὰ σᾶς κόψη τὸ κεφάλι». Ἐτσι μᾶς εἶχαν μάθει τότε πὺν μπορούσαμε νὰ διώξουμε ἀπὸ τὰ σπίτια τὰ κακὰ στοιχεῖα, αὐτὰ πὺν μπόδιζαν τὴν προκοπὴ τοῦ τόπου.



ΣΤΑΡΙΤΣΙΑΝΗ (ΠΟΥΡΝΙΑ)

Τοῦ Γ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ (†)

(Συνέχεια)

Α' Χρῆστος Παπαγιώτης, γόνος ἀρχαίας οἰκογενείας «τῶν Παπανικολάδων», ἀριθμούσης κατὰ τὴν νεότητά αὐτοῦ εἴκοσι καὶ ἕξ ψυχὰς συζώσας, ἄμοιρος κλασικῆς παιδείας ἀλλ' ἐντριβέστατος περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐπαγγελλόμενος τὸν γραμματοδιδάσκαλον ἐδίδασκεν ἐν τε τῷ χωρίῳ ἡμῶν καὶ εἰς ἕτερα πέριξ χωρία, Κεράσοβον, Γριζμπάνι, κλπ. Καὶ ἐν ᾧ καιρῷ ὁ μοναχὸς Κοσμᾶς, ὁ μαρτυρικὸς ὑπὸ τῶν θανάτων ὑπὸ τῶν τουρκαλβανῶν, ὡς ἄλλος ἀπόστολος περιῆλθε τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἡπειρον ἵνα διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀναζωπυρῶσθαι τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα καὶ ἀναχαιρέσθαι τὴν ἀρνησιθρησκίαν τῶν χριστιανῶν, ὧν πολλοὶ εἰς ἀπειλὰς καὶ πιέσεις ἕτεροι δὲ εἰς ὑποσχέσεις ὑπέεικοντες ἠσπάζοντο τὸν Μωαμεθανισμόν, ἐπισκεφθεὶς καὶ τὸ χωρίον ἡμῶν καὶ τὰ δέοντα διὰ τῆς διδασκαλίας του νοθεύσας, τοῦτο δὲ κατὰ τὴν τελευταίαν πιθανῶς δεκαετηρίδα τῆς 13'. ἑκατονταετηρίδος, ἀναχωρῶν παρέλαβεν ὡς συνοδὸν εἰς πολλὰ τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας τὸν Χρῆστον Παπαγιώτην, καλόφωνον ἄλλως τε ψάλτην, ἐν δὲ τῷ ἀποχωρισμῷ τῶν συνέστησεν αὐτῷ αὐστηρῶς ὅπως μὴ ποτε παύσῃται καλλιεργῶν μεταξὺ τῶν νέων τὸ τε θρησκευτικὸν καὶ τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα καὶ τὸν πρὸς τὴν παιδείαν ζῆλον, ἵνα πιστῶς ὁ μακαρίτης πάππος μου. Χρ. Παπαγιώτης ἐτήρησε πάντοτε ζῶν, οὐχὶ ἄνευ καρπῶν διατελέσαντα, καὶ τὰ ὅποια μόνον ὡς κληροδότημα εἰς τοὺς ἀπογόνους του ἀφήκεν, οἵτινες καὶ ἰθρησκευτικῶς ἐτήρησαν ταῦτα μέχρι τοῦ νῦν, ὡς γνωστόν.

Β', Γεώργιος Τζούνης. Οὗτος γόνος εὐπόρων γονέων τῆς ἀρχαίας οἰκογενείας «Βούτσου», ἀπόφοιτος ἤδη τῆς ἐν Ἰωαννίνοις σχολῆς τοῦ Ψαλλίδα μετέβη πρὸς εὐρυτέραν σπουδὴν καὶ τελειοποίησιν εἰς τὴν περιώνυμον ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ σχολὴν τῆς Κερκύρας, Ἀκαδημίας τύπον φερούσης, ὅθεν ἀποφοιτήσας, ἐγκρατέστατος τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, προσεκλήθη ὡς διδάσκαλος τῆς ἐν «Μοναστηρίῳ» σχολῆς ἐνθα ἐπὶ ἔτη εὐδοκίμως ἐδίδασκεν. Ἐκεῖ δὲ διατελῶν ἐμυήθη τὰ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ἧς καὶ μέλος προσελήφθη ὑπὸ ὄνομα ἄγνωστον ἡμῖν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκραγεῖσθαι τῆς ἐλλ. ἐπαναστάσεως τὸ 1821 ὁ Γ. Τζούνης δὲν ἠδύνατο νὰ μὲνη ἐπὶ πολὺ μακρὰν, ὅθεν καταλίπων τὴν ἐν Μοναστηρίῳ διδασκαλικὴν ἔ-

δραν, μετὰ τὴν εἰς τὰ ἐνταῦθα ἐξασφάλισιν τῆς οἰκογενείας του, ἔσπεσε πλησίον τῶν μαχομένων. Αἱ περιπέτειαι αὐτοῦ, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι μέχρι τῆς καθόδου τοῦ Κυβερνήτου Ἰω. Καποδιστρίου εἰς τὴν Ἑλλάδα,, διατελοῦσιν ὅλως ἄγνωστοι· ἀκριβῶς δὲ γνωστὰ περὶ αὐτοῦ τυγχάνουσι τὰ χῶρα λαβόντα μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ἰ. Καποδιστρίου τιμῶντα μεγάλως αὐτὸν, οἰονδήποτε καὶ ἂν ὑπῆρξε τὸ τέλος του, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν γεννήσασαν καὶ θρέψασαν τὸν ἄνδρα τοῦτον Σταριτσιανήν.

Ὁ ἐν λόγῳ Γ. Τζούνης μεγάλως ἠγαπήθη καὶ ἐξετιμήθη ὑπὸ τοῦ Ἰ. Καποδιστρίου, συνέστησε τὸ πρῶτον ἐν Αἰγίνῃ σχολεῖον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν καὶ εἰς τὸ μετὰ ἐδίδασκε καὶ ἐν τῇ ἐν Ναυπλίῳ σχολῇ. Βραδύτερον δὲ τῇ ἐντολῇ καὶ συστάσει αὐτοῦ τοῦ Κυβερνήτου ἐπεσκέφθη τὰς αὐλὰς Πετροπόλεως, Λονδίνου καὶ Παρισίων, ὅπως συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Λονδίῳ δὲ ἤδη διατρίβων μετὰ τὴν ἐκ Πετροπόλεως ἀναχώρησιν του ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἐφημερίδας ἐλεγείον εἰς ἔμμετρον ἀρχαίαν ἐλληνικὴν ὑπὲρ τοῦ ἀποβιώσαντος φιλέλληκος πρωθυπουργοῦ τῆς Ἀγγλίας Κάνιγγος, ποίημα αὐτοῦ τοῦ Γ. Τζούνη δ' καὶ ἀναζητήσαντες καὶ ἀνευρῶντες οἱ οἰκεῖοι καὶ συγγενεῖς τοῦ Κάνιγγος ἐνθέρμως ἠυχαρίστησαν παράσχοντες αὐτῷ καὶ πλοῦσια τὰ μέσα τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανόδου του. Ἐκεῖθεν δὲ ἀπελθὼν κατήλθεν εἰς Παρισίους ἐνθα τυχῶν ἀκρόασεως καὶ παρὰ τῷ Βασιλεῖ τῆς Γαλλίας Λουδοβίκῳ, ἀποπερατώσας ἤδη τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα χρηστὰς ἀποκεμίζων ἐλπίδας. Δολοφονηθέντος δὲ τοῦ Ἰ. Καποδιστρίου καὶ ἐπ' ἄμβωνος ὁμιλήσας ὁ Γ. Τζούνης, ἐν Ναυπλίῳ κατὰ τῆς στυγεράς δολοφονίας, καὶ τῆς Ἑλλάδος δολοφόνους ἀποκαλέσας τοὺς δολοφόνους τοῦ Κυβερνήτου, ἐσύρθη κάτω τοῦ ἄμβωνος ὑπὸ τοῦ ἀντιθέτου κόμματος, ἰσχυροτέρου ὄντος, καὶ σκληρῶς καὶ μέχρι θανάτου κακοποιηθεὶς παρεφρόνησεν. Οὕτω δὲ κακῶς ἔχων καὶ δίκην ἐπαίτου περιπλανώμενος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἔφθασε μετὰ καιρὸν ἐνταῦθα ὁ ὑπὸ Αὐτοκράτορος καὶ Βασιλέων δεκτὸς εἰς ἀκρόασιν γενόμενος καὶ τιμηθεὶς ἄνῃρ οὗτος μονοσάνδαλος! Μετὰ πάροδο χρό-

νου τινός ἢ παραφροσύνη ἐμετριάσθη καὶ αἱ ἐξάψεις ἠραιοῦθησαν, διὸ καὶ ἠδύνατο συν-ερχόμενος νὰ διδάσκη, ὡς ἐμαθήτευσε παρ' αὐτῷ ἐνταῦθα ὁ μετὰ ταῦτα ἑλληνοδιδάσκαλος Β. Παπαχρηστίδης ὁ ἐπὶ πολλὰ διδάξας ὡς τοιοῦτος εἰς τὸ σχολεῖον Πυρσογιάννης καὶ εἰς τὸ τῆς Κονίτσης ἐν τέλει. Ὁ Γ. Τζούνης προσεκλήθη καὶ ἐδίδαξεν ἐπὶ τινα χρόνον καὶ εἰς Κόνιτσαν καὶ εἰς Μόλισταν.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς εἰς τὰ ἐνταῦθα ἐπανόδου του καὶ διατριβῆς οἱ ἐν Μοναστηρίῳ μαθηαὶ του ἄλλοτε, οἱ εὐποροῦντες, πληροφορηθέντες τὰ κατ' αὐτὸν τὸν προσεκάλεσαν πλησίον των καὶ ἀπήλθε μὲν εἰς Μοναστήριον πρὸς τοὺς μαθητὰς του, ἀλλ' ἠρνήθη νὰ μείνῃ καὶ διαβιώσῃ ἐκεῖ. Ὅθεν ἐνδύσαντες αὐτὸν ἀξιοπρεπῶς καὶ ἐφοδιάσαντες ἀρκούντως μὲ πὰ πρὸς εὐζωΐαν χρειώδη ἐξαπέστειλαν ἐνταῦθα. Μετὰ καιρὸν ἐπεσκέφθη πάλιν τοὺς μαθητὰς του ἐν Μοναστηρίῳ τυχῶν ἀρίστης δεξιώσεως καὶ χρηματικῆς συνδρομῆς, ἀλλ' ἐν πάνυ προβηκυῖα ἡλικίᾳ ἤδη ἠσθένησε καθ' ὁδὸν ἐπανασκίμπτων καὶ ἀπεβίωσε ταφεῖς ὑπὸ τοῦ συγγενοῦς συνοδοῦ του εἰς χωρίον τι οὔτινος τὸ ὄνομα διαφεύγει τὴν ἡμῶν μινῆμν μου. Τοιοῦτος ὁ Γ. Τζούνης καὶ τὰ κατ' αὐτὸν, οὔτινος ἢ γενεὰ σώζεται ἐνταῦθα ὡς γνωστόν. Ὁ μόνος υἱὸς αὐτοῦ Βασίλειος Γ. Τζουνόπουλος τὸ πατρικὸν ἀσπασθεῖς ἐπάγγελμα καὶ ἐπαγγελ-λόμενος τὸν δημοδιδάσκαλον, μὴ τυχῶν εὐρυτέρας μαθήσεως, ἐδίδαξεν ἐνταῦθά τε εἰς τινα χωρία κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τινα ἔτη, μεταβὰς ἀκολούθως εἰς Θράκην ἐνθα ἐπὶ ἔτη πολλὰ διετέλεσε τὸ διδασκαλικὸν μετερχόμενος ἐπάγγελμα κατὰ δὲ τὴν ἐξέγερσιν τῶν χωρίων τοῦ Πηλίου ὄρους κατὰ μίμησιν τοῦ πατρὸς του εὐρέθη καὶ οὗτος μεταξὺ τῶν ἐπαναστατῶν, ἀπελθὼν ἐκεῖθεν αὐθις εἰς Θράκην τῆς ἐπαναστάσεως κατασταλείσης ὑπ' ὁτῶν Τούρκων, ὁπόθεν ἐπανέκαιμψεν εἰς Θεσσαλίαν ἐν ᾧ καιρῷ ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς κατελάμβανεν αὐτὴν καὶ ἐκεῖθεν ἐνταῦθα αἰφνηδίως, μηδενὶ ἐμπιστευθεὶς τὰ κατ' αὐτὸν τότε, ἀλλὰ βραδύτερον ὑπὸ ἐπιφύλαξιν εἰς πρόσωπα τῆς ἐμπιστοσύνης του. Ἀπέθανε δὲ αὐτοκτονήσας καταλιπὼν γραῖαν σύζυγον καὶ υἱὸν ὠρίμου ἡλικίας τὸν νῦν Στέφανον Τζουνόπουλον.

Γ'. Παπαπαναγιώτης ὁ μετονομασθεὶς Πολύκαρπος. Οὗτος ἐκ τῆς ἀρχαίας οἰκογενείας Καραλούλη ἔλκων τὸ γένος, εὐδοκίμως ἀποπερατώσας τὰς σπουδὰς του ἐν Ἰωαννίνοις, κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἐποχὴν τῆς μαθητείας τοῦ Γ. Τζούνη, ἐπανήλθεν ἐνθαῦθα ἐνθα καὶ ἐνυμφεύθη καὶ βραδύτερον ἐχειροτονήθη ἱερεύς.

Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ἐν ἡλικίᾳ σχεδὸν πρεσβυτικῇ καὶ ὄλως ἀτεκνος διατελῶν ὠκοδόμησε ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸ ἐναντι τοῦ χωρίου ἡμῶν καὶ ἤδη διατηρούμενον καλῶς παρεκκλήσιον «Παναγία», ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ παρ' αὐτῷ κελλίον εὐρύχωρον μετὰ δωματίων εὐρυχωρῶν καὶ καλῶς δισκευασμένων καὶ περι-

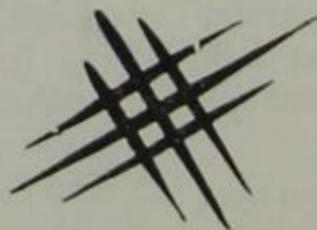
ποιημένων ἔσωθεν. Ἀποπερατώσας λοιπὸν ταῦτα, τῇ ἀμοιβαίᾳ συνεννοήσει μετὰ τῆς συζύγου του ἠσπάσθη τὸν μοναχικὸν βίον μετονομασθεὶς Πολύκαρπος καὶ ἀποσυρθεὶς εἰς τὸ παρὰ τὴν «Παναγίαν» κελλίον του ἢ δὲ σύζυγος ἐγένετο καὶ αὕτη μοναχὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Καλλινίκη κατοικοῦσα ἐν τῇ οἰκίᾳ των μετὰ τινος συγγενοῦς τοῦ συζύγου τῆς Γιάννης, τὸ γένος Νώτη Καραλούλη, σωζομένης καὶ σήμερον ἀκεραίας τῆς οἰκίας ταύτης ὑπὸ τὸ ὄνομα «σπήτι τῆς Καλόγρεας». Ὁ Πολύκαρπος προσποιούμενο στὸν ζωγράφον ἢ τὸν κηροποιὸν μετέβαλε τὸ κελλίον του εἰς σχολεῖον τακτικὸν καὶ ἰδοὺ οἱ νέοι τοῦ χωρίου ἡμῶν καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν πέριξ χωρίων νέοι εὐπόρων οἰκογενειῶν ἠρύσθησαν τὰ τῆς παιδείας νάματα διδασκόμενοι ἐν χειρογράφῳ διὰ τὴν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους σπάνιν τῶν βιβλίων. Ἐκ τῶν χειρογράφων δὲ τοῦ μ. πατρὸς μου μαθητεύσαιντος παρ' αὐτῷ, ἅτινα ἐν νεανικῇ ἡλικίᾳ παρέργως διήλθον καὶ τῶν σημειώσεων τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς πείθομαι ἀναπολῶν ταύτας ἤδη, ὅτι ὁ αἰδιδιμος εὗτος διδάσκαλος. Πολύκαρπος διὰ τῆς διδασκαλίας του ἀνεζωπύρει καὶ ὑπέκαיע τὸ τε θρησκευτικὸν καὶ τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα τῶν μαθητῶν. Σφάλμα μου δὲ μέγα θεωρῶ, διότι δὲν ἐφρόντισα ἐν καιρῷ περὶ τῶν χειρογράφων τούτων, ἅτινα ἀγνοῶ τί ἀπέγιναν. Πολλοὺς ἔχων μαθητὰς ὁ ἀκαταπόνητος Πολύκαρπος ἐδίδασκε καὶ ἐν νυκτὶ ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης, ἰδίως τοὺς ἐκ τῶν ξένων χωρίων μαθητὰς τοὺς συνοικοῦντας αὐτῷ, ἀποχωρούντων τῶν ἐκ τοῦ χωρίου ἡμῶν φοιτῶντων. Οὕτως ἐν ἀφανείᾳ, ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ δρῶν ὁ Πολύκαρπος ἐνέσπειρεν εἰς τοὺς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν συγχωρίους του μέγαν πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὰ γράμματα ζῆλον, ἢ δὲ Σταρίτσιανη οὐδέποτε διετέλεσεν ἄνευ σχολεῖου.

Δ'. Παναγιώτης Χρηστίδης. Οὗτος πρῶτος υἱὸς τοῦ Χρήστου Παναγιώτη, ἐκ πατρὸς θεῖος μου, φοιτήσας παρὰ τῷ Πολυκάρπῳ καὶ ἀκολούθως εἰς Ἰωάννινα πρὸς τελειοποίησιν, ἅμα τῇ ἐκεῖθεν ἐπανόδῳ προσεκλήθη ὡς διδάσκαλος εἰς τὸ χωρίον τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν «Φούρκαν» ἐνθα διατελῶν πρὶν ἢ συμπληρῶσιν διετίαν θητείας ἐν τῷ βλαχοφῶνῳ τούτῳ χωρίῳ ἐξερράγη ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἱερὸς ἀγὼν τῶν Ἑλλήνων, ὁπότε ὁ Παναγιώτης Χρηστίδης ἀφείς κατὰ μέρος θέσιν καὶ βιβλία λαμβάνει τὸ καρυοφύλι καὶ σπεύδει εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἀρχηγοῦ Δήμου Τσέλιου, χιλιάρχου ἀναδειχθέντος ὑπὸ τῆς προσωρινῆς τῶν ἐπαναστατῶν Κυβερνήσεως, τοῦ ὁποῦ καὶ γραμματεὺς ἐπὶ ἔτη διετέλεσεν, ὑπηρετήσας τὸν ἀγῶνα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Αἱ λεπτομέρειαι τῶν περιπετειῶν ἄς ὑπέστη κατὰ τὸν πολυχρόνιον ἱερὸν ἀγῶνα καὶ τὴν πολιορκίαν τοῦ ἱεροῦ Μεσολογγίου ἀποτελοῦσιν ἱστορίαν, ὡς ὁ ἴδιος ἔλεγεν, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ ἀκριβῶς γνωσταὶ εἰς ἐμέ. Ἐν τούτοις μ' ὄλας τὰς περιπετείας του ὑπῆρξεν

εὐτυχῆς ὁ θεῖος μου οὗτος, ὡς συγκαταριθμούμενος μετὰ τῶν ἐπιζησάντων ἀγωνιστῶν καὶ ἰδόντων ἀμειβομένους τοὺς κόπους τῶν ἰδόντων Ἑλλάδα ἀνεξάρτητον καὶ Βασιλέα τὸν Α΄. Ἰθῶνα.

Εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἱερὸν ἀγῶνα ἔσπευσαν ἀπ' ἀρχῆς καὶ δέκα ἔτι νέοι Σταριτσιῶται, ὧν οἱ πλεῖστοι εἰς Ἄγ. Ὄρος ἐργαζόμενοι τότε, ρίψαντες τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης τῶν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔδραμον εὐπειθεῖς εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος, τῶν ὁποίων νέων ἀτυχῶς τὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα δὲν διετήρησα ἐν τῇ μνήμῃ μου, ἐκτὸς δύο τοῦ Κώστα Προφύρη, ἢ Κολώνια καὶ Γεωργίου Λαιμπάδα, νέου ὀνομαστοῦ παρὰ τῇ κοινότητι ἡμῶν διὰ τὴν ὠραιότητά του. Πάντες δὲ οὗτοι ἐκτὸς τοῦ θεῖου μου Π. Χρηστίδου καὶ Κώνστα Προφύρη εὗρον ἔνδοξον θάνατον ἐν τῷ πεδίῳ τῶν μαχῶν καὶ διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν ἐπότισαν τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας, οὐτινος οἱ κλώνοι μόλις ἐπεσκίασαν ἤδη τὴν Πατρίδα τῶν. Διαρκούντες τοῦ ἀγῶνος καὶ τινες ἄλλοι προσῆλθον κατὰ καιροῦς, ὡς ὁ Νικόλαος Προφύρης, Ζιόγας Τσιάνος, ὁ μ. πατήρ μου καὶ ἄλλοι. Ὁ πατήρ μου ἐλθὼν ἔμεινεν εἰς τὸ σῶμα εἰς ὃ διετέλει ὁ ἀδελφός του Π. Χρηστίδης ἐπὶ διετίαν σχεδόν, ἀλλὰ προτραπεῖς καὶ πεισθεῖς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ ὅπως ἐπανέλθῃ ἐνταῦθα ὡς τὸ μόνον στήριγμα τῶν γερόντων γονέων τῶν, τῆς ἀδελφῆς καὶ συζύγου ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν μεσοῦντος τοῦ 1826 ἔτους καὶ ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πατρίδα. Ὁ Π. Χρηστίδης μετὰ τὴν τελείαν ἀποκατάστασιν τῶν πραιγμάτων ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα ὑπηρεσιῶν, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι ἐπιζήσαντες τῶν ἀγωνιστῶν, περὶ τὰ χίλια στρέμματα καλλιεργησίμου γῆς ἐκ τῶν ἐθνικῶν γαιῶν εἰς Ἀγρίνιον ἐνθα ἀπεκατέστη. νυμφευθεῖς μετὰ ταῦτα κόρην Σουλιώτισαν ἐξ ἧς ἔσχεν ἕνα υἱὸν καὶ τρεῖς θυγατέρας. Βραδύτερον ἀπεκατέστη αὐτόθι καὶ ὁ ἐκ πατρὸς θεῖος αὐτοῦ Παπαφώτιος μετὰ τοῦ υἱοῦ του ἐξ ὧν καὶ ἡ σήμερον ἐν Ἀγρινίῳ οἰκογένεια τῶν Παπαφωταίων. Ἀλλὰ καὶ κατὰ

τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1854 ἢ Σταρίτσιανη δὲν ἔμεινεν ἀμέτοχος. Οἱ ἐν παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐργαζόμενοι τότε ὡς κτίσται ἀντήλλαξαν ἀντὶ εὐτελοῦς ὀπλισμοῦ τὰς ἡμιόλους τῶν καὶ ἕκαστος ἔσπευσεν εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὸ τοὺς καπεταναίους Γρίβαν, Ζιάκαν, Καραγιώργον καὶ λοιποὺς καὶ δύο οἰκογένειαι, ἡ τοῦ Κώνστα Ἐξάρχου καὶ Κώνστα Νάστου, ἐθρήνησαν τὴν ἀπώλειαν τῶν μόνων στηριγμάτων τῶν Ἐντευθεν κατερχόμενος καὶ εἰς τὰ κατὰ τὸν ἐλληνοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1897 καὶ τὸν πρὸ μικροῦ λήξαντα ἐλληνοτουρκικὸν τοῦ ἔτους 1912 καὶ 1913 παρατηρῶ ὅτι κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897 ἔδρασεν ὁ ἀνεψιός μου Β. Παπαβάσος δισέγγονος τοῦ Χρήστου Παπαγιώτη ἀνθυπολοχαγὸς ὧν τότε, ὡς καὶ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ Νικόλαος ὡς λοχίας εἰς τὸ σύνταγμα ὧν τοῦ συνταγματάρχου Βάσου ἐν Κιρήτη, κατὰ δὲ τὸν πρὸ μικροῦ λήξαντα ἐλληνοτουρκικὸν πόλεμον, ὅσον ἀφορᾷ τὸν Β. Παπαβάσον ταγματάρχην ἤδη καὶ διοικητὴν τοῦ α' εὐζωνικοῦ τάγματος, καὶ νῦν ἀντισυνταγματάρχην, καὶ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ, παραπέμπω εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Β' τόμου τῆς ἱστορίας τοῦ ἐλληνοτουρκικοῦ πολέμου, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν τῆς οἰκογενείας ἡμῶν ἔχει ὑπηρετήσαντας εἰς τὸν ἀγῶνα, τὸν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡμῶν συντελέσαντα, καὶ ἕτερουσ δύο ἀνεψιοῦς ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ μου Δημητρίου, τὸν Βασίλειον Δ. Παπαβασιλείου ἀνθυπολοχαγὸν τότε καὶ τὸν Ἀχιλλέα Δ. Παπαβασιλείου τελειόφοιτον τῆς ἰατρικῆς ὑπηρετήσαντα εἰς τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ νοσοκομεῖα μέχρι λήξεως τοῦ πολέμου. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ περὶ Σταρίτσιανης εἰς ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν καὶ τῶν ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἐθνισμῷ διακριθέντων καὶ τῶν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡμῶν συντελεσάντων. Ἦδη λοιπὸν ρίψωμεν βλέμμα καὶ εἰς τὰ ἰδιαίτερα κατὰ τὴν σκολιὰν ἐκείνην ἐποχὴν κοινοτικὰ τοῦ χωρίου ἡμῶν ἐκ τῶν ὁποίων καταφαίνεται ἀληθῶς, ὡς θέλομεν ἴδη, ὅτι οἱ τότε ἐν τοῖς πράγμασιν ἦσαν ἄνδρες ὡς πρέπει, μὲ φρονήματα δηλονότι ἀνδρικὰ καὶ αὐταπάρησιν, προκειμένου περὶ κοινοῦ συμφέροντος.



Εἰκόνες ἀπ' τὴν Κόνιτσα

Τοῦ κ. ΧΑΡ. ΓΚΟΥΤΟΥ

Τὸ πρωινὸ ἔχει προχωρήσει ἀλλὰ ἡ σκιά τῆς Τύμφης καὶ τοῦ Λάζαρου σέρεται ἀκόμα στὸν κάμπο τῆς Κόνιτσας. Τὰ καταστήματα ἔχουν ἀνοίξει πρὸ πολλοῦ καὶ οἱ συζητήσεις ἀνάμεσα στοὺς γείτονες καταστηματαῶρες ἔξω στὶς πόρτες μεταφέρονται τώρα στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ μαγαζιοῦ μὲ δεῦτερο συνομιλητὴ τὸν πελάτη. Καὶ ἤδη στὴν πλατεῖα, λίγο πρὸ κάτω ἀπὸ τὸ Εἰρηνοδικεῖο, ὁ περιεργὸς ὄμιλος τῶν «ἀκαθίστων» συνομιλητῶν, πρὸ ὑπάρχει ἐκεῖ ὅλες σχεδὸν τὶς ὥρες, σχηματίσθηκε ἀπὸ τοὺς πρώτους ἡλικιωμένους ἄνδρες.

Ἡ ζωὴ στὴν Κόνιτσα σήμερα. Αὐτὲς τὶς ὥρες ἔφθασαν τὰ δύο λεωφορεῖα ἀπὸ τὴν Πυρσόγιαννη καὶ τὴν Ἀγία Παρασκευή. Ἄλλο ἐτοιμάζεται νὰ φύγει γιὰ τὰ Γιάννενα. Ἀρκετὰ φορητὰ αὐτοκίνητα φορτώνουν ἢ ξεφορτώνουν ἐμπορεύματα. Συχνὰ κυκλοφοροῦν καὶ μικρὰ (ΙΧ ἢ ΚΥ) αὐτοκίνητα. Μετροημένα εἶναι τὰ μοτοποδήλατα καὶ ἄγνωστα ἐντελῶς τὰ ποδήλατα.

Ἦχος σχεδὸν κανένας. Μακάριοι οἱ Κονιτσιῶτες γιὰ τὴν ἡσυχία τους. Ἀσφαλῶς ἡ αἰτία τῆς δὲν βρῖσκεται μόνο στὸ γεγονός τῆς κάπως ὑποτονικῆς οικονομικῆς ζωῆς τῆς, ἀλλὰ καὶ στὴν πολεοδομικὴ διαρρύθμιση καὶ στὴν ψυχολογία τῶν κατοίκων πρὸ δὲν ἀρέσκονται σὲ θορυβώδεις ἐκδηλώσεις. Ἴσως δὲ καὶ γι' αὐτὸ γεννήθηκαν ἀντιδράσεις γιὰ τὰ ἐνοχλητικὰ ἠλεκτρόφωνα πρὸ τοποθετήθηκαν τελευταῖα καὶ στὴν Κόνιτσα.

Στοὺς δρόμους. Μαθητὲς σοβαροὶ ἢ κατσουφιασμένοι πρὸ βαδίζουν γιὰ τὸ Γυμνάσιο. Δημόσιοι ὑπάλληλοι πρὸ βγαίνουν νὰ πιοῦν τὸν καφέ τους ἢ νὰ ἐπι-

σκεφθοῦν ἄλλες δημόσιες ὑπηρεσίες, γυναῖκες ἀπὸ τὰ κοντινὰ χωριὰ μὲ μαντήλια στὸ κεφάλι πρὸ σύρουν ἓνα ἢ δύο μουλάρια μορτωμένα μὲ καυσόξυλα, ἐλάχιστες Κονιτσιώτισσες νοικοκυρὲς γιὰ ψώνια (ψωνίζουν οἱ ἄνδρες σὰν τελειώσουν τὴ δουλειά τους) καὶ νέοι ἐργαζόμενοι, λεβεντόκορμοι, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ἓνα χέρι στὴν τσέπη. Διάφοροι συνταξιούχοι, κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, δάσκαλοι κλπ., ἐπισκέπτονται δημόσια γραφεῖα γιὰ ὑποθέσεις τους. Στὶς σκάλες τοῦ Εἰρηνοδικεῖου κάθονται ἀγρότες ἀπὸ μακρινὰ χωριὰ, μὲ μαῦρα ροῦχα, περιμένοντας τὴ δίκη. Ὑπάλληλοι διαφόρων ἰδρυμάτων προμηθεύονται τροφίμα. Κυκλοφόρησαν μόνο οἱ Γιαννιώτικες ἐφημερίδες, ἀλλὰ τὶς ἀγοράζουν σχεδὸν μόνον τὰ καφενεῖα.

Πέρα ἀπὸ τὸ κέντρο τῆς πόλης εἶναι ἡ ἐρημιὰ στοὺς δρόμους. Μόνο κάποιες κυρίες πρὸ συναντήθηκαν ἴσως συζητοῦν. Περραστικὸς καὶ ὁ ταχυδρόμος. Στὶς ἀλλές, στοὺς κήπους, στὸ σπίτι οἱ νοικοκυρὲς μὲ κάτι ἀσχολοῦνται. Ἐπίσης καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ κάτι παίζουν. Παρουσία ἀνθρώπων τέλος δίνουν ποῦ καὶ ποῦ καὶ οἱ γέροι στὴν παλιὰ πόλη.

Θὰ σημειώσω μερικὰ ἀκόμη στιγμιότυπα ἀπὸ τὴ ζωὴ στὴ Κόνιτσα. Σὰν χρονογράφημα, σὰν ἠθογραφία. Ἐξῆς 4 χρόνια ἐκεῖ σπουδάζοντας στὸ Γυμνάσιο καὶ ἀπὸ τότε ξαναπερνῶ κάθε καλοκαῖρι. Παραθέτω στὸ περιοδικὸ τὶς παρατηρήσεις μου σὰν ἐνδιαφέρον στὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ἀναγνωστῶν θέμα καὶ σὰν χρονικὸ.

Τὶς μεσημβρινὲς ὥρες ἡ ζωὴ στὸ κέντρο τῆς Κόνιτσας παίρνει ἐντονώτερη ὄ-

ψη. Ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο-Λύκειο κατεβαίνουν ομάδες ἀπὸ μαθητὲς καὶ μαθήτριες. Σὲ λίγο καὶ οἱ καθηγητὲς. Τὸ νέο λεωφορεῖο μαζί μὲ τοὺς πολλοὺς ἐπιβάτες ἔφερε καὶ τὶς πρωῖνὲς ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι τελειώνουν τὴν ἐργασία τους καὶ πηγαίνουν γιὰ τὰ ἐστιατόρια, τὰ καφενεῖα—μπάρ ἢ γιὰ ψώνια. Ὁλος ὁ κόσμος πὺ ἀπὸ τὸ πρωῖ βρέθηκε ἐδῶ γιὰ δουλειά, εἶναι τώρα κάπου γύρω στὴν πλατεῖα ἢ στὸ πρακτορεῖο τοῦ ΚΤΕΛ. Ὁρες «δημοσίας—κοσμικῆς ζωῆς!» Συζητήσεις σὲ ὀρθοστάσια ἢ σὲ καφενεῖα-μπάρ. Ὅσοι κατέβηκαν ἀπὸ τὰ χωριὰ ἔχουν τὴν τυπικὴ συνήθεια νὰ παίρνουν γιὰ νὰ κεράσουν τὸ γνωστό τους σὲ ζαχαροπλαστεῖο. Ὁ γυναικεῖος κόσμος δίνει τώρα κάποια παρουσία μὲ κοπέλλες τῆς Κόνιτσας ἢ τῶν χωριῶν. Οἱ τελευταῖες αὐτὲς βρίσκονται σὲ δύσκολη θέση: Ἀφοῦ τέλειωσαν τὶς ὑποθέσεις τους γιὰ τὶς ὁποῖες ἦρθαν καὶ ἀφοῦ βάδισαν ἀνάμεσα σὲ ἕναν ἄλλο κόσμο, τώρα πὺ «κλείνει ἡ ἀγορά» καὶ ὥσπου νὰ φύγουν μὲ τὸ λεωφορεῖο δὲν βρέθηκε γι' αὐτὲς ἕνας τρόπος νὰ περάσουν τὴν ὥρα τους μὲ ἀξιοπρέπεια. Καὶ πρέπει νὰ συνεχίσουν τὶς βόλτες ἢ νὰ παραμείνουν ὀρθιες σὲ ἄβολα σημεῖα ἢ στὸ ὑπόστεγο τοῦ ΚΤΕΛ. Γιατὶ καὶ στὰ καθίσματα τοῦ ζαχαροπλαστείου ἢ τοῦ μπάρ, ἀπὸ πολλοὺς λόγους δὲν μποροῦν νὰ καθίσουν.

Τὸ καλοκαῖρι τὶς ἴδιες ὥρες πολλοὶ ἀπὸ τὰ μακρινὰ χωριὰ κοιμοῦνται στὰ παγκάκια τῆς πλατείας. Ὁ κόσμος εἶναι περισσότερο καὶ φαίνεται νὰ ὑπερτεροῦν σὲ ἀριθμὸ οἱ νεαροί. Αἰσθητὴ καὶ ἡ παρουσία τῶν στρατιωτῶν, ἀλλὰ κυρίως ἐκείνων πὺ στάθμευσαν γιὰ λίγο στὴν Κόνιτσα πηγαίνοντας ἢ γυρίζοντας ἀπὸ τὰ χωριὰ.

Πρωῖνὴ καθημερινὴ ζωὴ στὴν Κόνιτσα.

Καὶ τώρα ἡ ζωὴ ἀπὸ ἄλλη σκοπιά. Στιγμιότυπα καθὼς ἕνα λεωφορεῖο τῆς γραμμῆς κινεῖται στὴν ἐπαρχία Κόνιτσης.

Τὸ λεωφορεῖο ἀπὸ τὰ Γιάννενα ἔχει ποικίλο κόσμο. Οἱ ντόπιοι πὺ κατεβαίνουν πρὶν ἀπὸ τὴ Βίγλα εἶναι φανερό

ὅτι διαφέρουν ἀπὸ τοὺς Κονιτσιῶτες (στὴν ἐνδυμασία, στὸν τόνο φωνῆς, στὴ συμπεριφορὰ κλπ). Συνήθειες τῶν ἐπιβατῶν στὴ διαδρομὴ: Ἐρωτήσεις στὸ διπλὰνὸ ἀπὸ πὺ κατάγεται καὶ πὺ πηγαίνει καὶ «πῶς εἶναι» οἱ συγχωριανοὶ τοῦ πὺ γνωρίζει. Ὁ ὁδηγὸς μιᾶ ἐπὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου μὲ τοὺς κοντινοὺς του (πολιτικά, θέματα — νέα τοῦ νομοῦ, ἰατρικὰ ἀκόμη κλπ.), ὁ βοηθὸς—εἰσπρακτωρ συναναστρέφεται μὲ μερικὸς ἐπιβάτες μὲ τὸν τρόπο πὺ χαρακτηρίζει τοὺς Γιαννιῶτες συναδέλφους του (μόνη διάθεση γιὰ εὐθυμολογήματα καὶ ἄκαιρη οἰκειότητα καὶ ἐκδηλωτικότητα). Συννηθισμένοι καὶ οἱ νεαροὶ ἐπιβάτες πὺ «περιφρονοῦν» ἢ εἰρωνεύονται τὰ γύρω τους. Ἦταν ἐπιτυχὴς ἡ ἀντίδραση ἑνὸς ἠλικιωμένου πρὸς τὸ νεαρὸ «κοσμοπολίτη» πὺ «ἀποροῦσε»: «Ποῖος ποταμὸς εἶναι αὐτός;» «Εἶσαι ἀγεωγράφος» τοῦ ἀπάντησε. Ποιὸς θὰ βρεθῆ ὅμως νὰ ἀποστομῶνῃ τοὺς τόσους φλύαρους καὶ καυχησιολόγους—νεοπλουτιστὲς μετανάστες ὅταν ἐπιστρέφουν γιὰ λίγο; Νέοι χαρακτῆρες στὴ σύγχρονη ἐπαρχία.

Χαρακτηριστικὰ τοῦ κόσμου τῶν κεντρικῶν χωριῶν τῆς ἐπαρχίας θὰ μπορούσε ἐπίσης νὰ παρατηρήσῃ κανεὶς σὲ ἐπιβάτες λεωφορείων τῶν διαδρομῶν πρὸς τὰ χωριὰ αὐτά.

Ἄν συμβῆ τὸ δημοσίευμα αὐτὸ νὰ περιέλθῃ σὲ γνώση τοῦ κ. Δημάρχου Κονίτσης ἢ ἄλλων ἀρμοδίων, θὰ θέλαμε προηγουμένως νὰ ἐπισημάνωμε τὴν ἀκαταλληλότητα πὺ παρουσιάζει ἡ θυρίδα τοῦ ἐκδοτηρίου τοῦ ΚΤΕΛ γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν ἐπιβατῶν — Σκάλες — παγίδες, χῶρος ἀκροβατικὸς καὶ καμμιὰ δυνατότητα νὰ σχηματισθῆ οὐρά. κιγκλίδωμα. θὰ ἦταν κάποια λύση. Ἐνῶ τώρα εἶναι ἐκεῖ μιὰ ἀνοησία. Ἐπίσης μιὰ ἄλλη ἀπαράδεκτη κατάσταση εἶναι ἡ ἀταξία καὶ ἡ «ρουσφετολογία» μὲ τὴν ὁποία δίνονται οἱ θέσεις στοὺς ἐπιβάτες. Εἶναι καιρὸς νὰ ἐνεργοῦν νόμιμα κι' αὐτοὶ οἱ ὑπάλληλοι, νὰ πάψουν οἱ μικροπρεπεῖς διακρίσεις καὶ νὰ γίνῃ σεβαστὴ ἡ προτεραιότητα τοῦ καθενός.

Λοιπὸν τὸ λεωφορεῖο προχωρεῖ στὸ στενὸ δρόμο πρὸς τὴν Πυρσόγιαννη ἢ

τήν Ἁγία Παρασκευή. Στὸν Ἀη-
Γιάννη γυναῖκες ἀπὸ τὰ κοντινὰ χωριά
πλένουν τὰ παπούτσια τους πρὶν μποῦν
στὴν Κόνιτσα. Ἄλλοι μὲ μουλάρια γυ-
ρίζουν πρὸς τὰ χωριά τοῦ κάμπου. Ἰ-
σως καὶ μαθητὲς πεζοπόροι ἂν τοὺς τὸ
ἐπιτρέπει τὸ σχολικὸ πρόγραμμα. Στὴ
Γεωργικὴ Σχολὴ οἱ μαθητὲς τῆς παίζουν
μπάλλα στὰ γήπεδά της. Ἄς εἶχαν τὶς
ἴδιες δυνατότητες καὶ οἱ μαθητὲς τοῦ
Γυμνασίου.

Στὸ λεωφορεῖο. Στὶς πρώτες θέσεις
ἴσως νὰ εἶναι κανένας δάσκαλος ἢ ἄλ-
λος δημόσιος υπάλληλος, γιὰ τοὺς ὁποί-
ους οἱ κάτοικοι καὶ αὐτῆς τῆς ἑλλην.
ἐπαρχίας τρέφουν μεγάλο σεβασμὸ, ἔ-
στω καὶ ἂν εἶναι νεώτατοι. Τοὺς αἰσθά-
νονται σὰν καλότυχους, ἀφοῦ δὲν ἔχουν
ἴδιες μ' αὐτοὺς ἔγνοιες καὶ ἀφοῦ ἐκεῖ-
νος ἔχουν κάποια ἐξουσία πάνω σὲ ἄλ-
λους ἀνθρώπους. Ἄν πρόκειται γιὰ τὸ
λεωφορεῖο τῆς Πυρσογιάννης, ἓνα με-
γάλο μέρος τῶν ἐπιβατῶν εἶναι γυναῖκες
ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἄλλες μὲν, κυρίως ἀπὸ
τὰ βορειότερα χωριά, φοροῦν τοπικὲς ἐν-
δυμασίες καὶ ἄλλες τραγουδοῦν δημοτικὰ
τραγούδια μὲ ὀξεῖες φωνές καὶ μελω-
δικὸ τόνο. Ἄν ὅμως πρόκειται γιὰ κο-
πέλλες ἀπὸ τὴν Καστάνιανη, τότε τὰ
τραγούδια ἀνάγονται στὴ σύγχρονη λα-
ϊκὴ ἢ ἐλαφρὰ μουσικὴ. Συνήθεια ὅσων
ταξιδεύουν νὰ τραγουδοῦν. Οἱ Στρα-
τσιανίτισσες, μὲ ἰδιότυπο τόνο στὴ φω-
νὴ καὶ στὸ τραγουδί, τραγουδοῦν καὶ ὅ-
ταν πᾶνε κόψουν ξύλα ἢ κλαδὶ κλπ. Στὸ
λεωφορεῖο πολλὲς εἶναι δυναμικὲς γυ-
ναῖκες ποὺ τὰ βάζουν μὲ τοὺς ἄνδρες,
τοὺς «εἰρωνεύονται» μὲ ἐπιτυχία (ἄκα-
κα ὅμως) καὶ ἐπιβάλλονται σὶς συζη-
τήσεις (ἀκόμη καὶ στὰ πολιτικά!). Οἱ
Κερασοβίτισσες ἀστειεύονται μὲ ἓνα δι-
κό τους τρόπο μὲ τοὺς γνωστούς τους.
Ἄν προσθέσῃ κανεὶς τὴν πατήρηση ὅτι
καὶ σὲ ἄλλα θέματα στὰ χωριά τῆς ἐπαρ-
χίας οἱ γυναῖκες ἔχουν ἀσυνήθη δύναμη,
δὲν θάταν ψέμα νὰ ἀποφανθῆ ὅτι ὑ-
πάρχει μιὰ χροιά γυναικοκρατίας.

Οἱ κάτοικοι τῶν πρώτων χωριῶν στὴν
διαδρομὴ (Ἀγ. Νικάνωρας, Τράπεζα
κλπ.) εἶναι λιγώτερο ἐκδηλωτικοὶ ἀνάμε-
σα σὲ ἄλλους συνεπαρχιωτὲς καὶ προσε-

κτικοὶ στοὺς τρόπους τους. Στὸ λεωφ-
ρεῖο θὰ ὑπάρχουν καὶ 2-3 ἀπὸ αὐτοὺς
ποὺ στὴν ἐπαρχία (ἢ καὶ μεταξύ τους)
λέγονται γῦφτοι, ὀργανοπαῖχτες καὶ σι-
δηρουργοὶ ἐγκατεστημένοι σὲ 4 - 5 χω-
ριά. Ταξιδεύουν τακτικά. Καὶ ἔχουν ἐ-
ξευγενισθῆ σὲ μεγάλο βαθμὸ. Ἀντίθετα
κακότροποι καὶ ὑπουλοὶ εἶναι οἱ νομά-
δες βλάχοι ποὺ βόσκουν τὰ κοπάδια τους
στὰ βορεινὰ χωριά.

Τὸ καλοκαίρι ὁ γέρος μὲ τὰ μάλλινα
ροῦχα καὶ ἡ δεσποινίδα ποὺ ἤρθε γιὰ
λίγο στὸ χωριὸ ταξιδεύουν στὸ ἴδιο κά-
θισμα. Τὸ ραδιόφωνο στιγγλίζει λαϊκὰ
τραγούδια, τὸ λεωφορεῖο περνᾷ ἀπὸ τὸ
καπηλιὸ καὶ τὰ Παλιχεῖματα. Ἐνας συν-
οικισμὸς ἀπὸ 2 μαγαζάκια, φανοποιεῖο,
σιδηρουργεῖο, ἀποθήκη, τῆς ΑΤΕ, δύο
ἄλλες ἰδιωτικὲς ἀποθήκες καὶ τὸ ἐγκα-
ταλελειμμένο φυλάκιο. Ἐλπίδες γιὰ τὸ
σχηματισμὸ χωριοῦ ποὺ ἔσβησαν (ἐκτὸς
ἂν ἡ νέα ἐθνικὴ ὁδὸς ἐπιφυλάσσει ἄλλη
τύχη). Ἡ μεγάλη σιδερένια γέφυρα
σμικρύνθηκε τελευταῖα. Καιρὸς νὰ ἀλ-
λάξῃ ὁ κόμβος αὐτὸς τὸ ἀνεπιτυχὲς καὶ
ἡμιεπίσημο ὄνομα Μπέλεῦ.

Μικρὰ εὐφορα καὶ ὁμορφα κτήματα
μὲ «πέργουλα». Λίγος ἥρεμος κόσμος ἀ-
σχολεῖται σχεδὸν ἐρασιτεχνικὰ μ' αὐτά.
Στὴν ποταμιὰ στὸ Βουρκοπόταμο περ-
νοῦν καραβάνια ἀπὸ φορτωμένα μὲ στά-
ρι ζῶα (σὰν στὴ Σαχάρα!). Ξεκίνησαν
ἀπὸ τὸν Πῦργο καὶ πηγαίνουν νὰ τὸ ἀ-
λέσουν στὸ Νταμπακόμυλο τοῦ Γαννα-
διοῦ σὲ μιὰ γραφικὴ τοποθεσία. Ἄλλα
φορτία φθάνουν ἀπὸ τὴν Πουρνιά, τὸ
Κεράσοβο καὶ τὴν Καστάνιανη. Πιο πά-
νω εἶναι συγκεντρωμένη ξυλεία ἀπὸ τὶς
πλαγιὲς ποὺ γειτονεύουν μὲ τὸ Σμόλικα.

Λοιπὸν ὑπάρχει κι ἐδῶ ἐπάνω μιὰ μορ-
φὴ ἀνθρώπινης ζωῆς. Δεύτερο ἡμισυ τοῦ
20οῦ αἰῶνα. Εἶναι ἓνας τόπος ἄγονος
σχεδόν. Ἀνήκει στὴν Ἑλλάδα — κρά-
τος ὀργανωμένο μόλις ἀπὸ 145 ἐτῶν. Οἱ
κάτοικοι ἄλλων συγχρονισμένων κρατῶν
θὰ ἔβλεπαν μερικὲς φορές μὲ οἶκτο τὴ
ζωὴ ἐδῶ. Μερικοὶ φιλόσοφοι ἢ πνευμα-
τικοὶ ἄνθρωποι θὰ ἐπεσήμαιναν τὴν ἀ-
πλότητα καὶ τὴν καθαρότητα τῆς ζωῆς
καὶ τῶν ἀνθρώπων τῆς περιοχῆς αὐτῆς.
Οἱ λαογράφοι, οἱ ἱστορικοὶ καὶ οἱ φυσιο-

Ἡ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων ἔργατῶν στὴ Σουηδία

—ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ—

Σὲ προηγούμενο τεῦχος μας δημοσιεύσαμε ἀνταπόκριση ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων ἔργατῶν στὴ Γερμανία. Σήμερα δημοσιεύουμε ἀπόσπασμα ἀνταπόκρισης ποὺ δημοσιεύθηκε σὲ ἀθηναϊκῆ ἑφημερίδα, καὶ ἀναφέρεται στὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων ἔργατῶν στὴ Σουηδία. Νομίζουμε ὅτι τὸ θέμα ἐνδιαφέρει πάρα πολὺ τοὺς συνεπαρχιωτὲς μας ποὺ ἔχουν ἀνθρώ-

λάτρους θὰ συναντοῦσαν ἐδῶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐνδιαφέροντά τους. Ἀλλὰ γιὰ τοὺς σημερινοὺς ἀνθρώπους τῆς περιοχῆς ἐνδιαφέρον εἶναι (ἄσχετα ἀπὸ τίς ἀπόψεις τῶν ξένων) νὰ ἔχουν μπροστὰ τους μιὰ ἀνεκτὴ ζωὴ, νὰ λείψουν οἱ περιπτώσεις ποὺ μειώνουν ἀνυπόφορα τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια καὶ νὰ ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ μαθαίνουν κι αὐτοὶ πολλὰ χρήσιμα στὴ σημερινὴ ἐποχὴ καὶ νὰ συντονίζονται πρὸς τὴν ἄλλη Ἑλλάδα, πρὸς τὴ σύγχρονη ζωὴ.

Σήμερα ὑπάρχει ἓνας ὠρισμένος ἀριθμὸς κατοίκων σ' αὐτὴν τὴν περιοχὴ. Ὁ κόσμος αὐτὸς διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὸν προπολεμικό. Οἱ σύγχρονες μεγάλες πολιτιστικὲς ἐπιδράσεις ἀλλὰ καὶ ἡ διάθεση τῶν κατοίκων συντελοῦν ὥστε νὰ εὐρύνονται τὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ τῆς περιοχῆς καὶ τῆς ἄλλης ὑπαίθρου Ἑλλάδας. Πρὶν ἢ ἀλλαγὴ αὐτὴ γίνη αἰσθητότερη, καταγράψαμε παραπάνω εἰκό-νες ἀπὸ τὴ σημερινὴ ἐπαρχία Κονίτισης. Σὰν χρονογράφημα, σὰν ρεπορτάζ ἢ σὰν προσωπικὴ ἔρευνα σὲ ὥρες ποὺ δὲν εἶχα νὰ κάμω τίποτε καλύτερο κλεισμένος στὸ σπῆτι ἀπὸ γρίππη. Οἱ συνεπαρχιωτὲς ποὺ ξέρουν τὰ πράγματα ποὺ ἀναφέρω, μποροῦν νὰ κρίνουν ἂν εἶναι ρεαλιστικὲς οἱ «εἰκόνας» αὐτές.

ποὺς τῶν στὴ Σουηδία, ἢ ποὺ σκέφτονται νὰ μεταναστεύσουν πρὸς τὰ ἐκεῖ. Ἡ ἐνημερότητα αὐτὴ ἐνῶ δὲν βλάπτει σὲ τίποτα θὰ δώσῃ σὲ πολλοὺς συνεπαρχιωτὲς μας στοιχεῖα νὰ ἐκτιμῆσουν σωστότερα τὸ θέμα τῆς μετανάστευσης καὶ τῶν δυνατοτήτων ποὺ ἔχει αὐτὴ.

Ἀπὸ τοὺς 4.066 Ἑλληνες, ποὺ ἦταν καταγεγραμμένοι σὰν ἐργαζόμενοι τὴν 1η Ἰανουαρίου 1966, οἱ 3.072 δηλαδὴ ποσοστὸ 75F, ἀπασχολοῦνται στὴ βιομηχανία. Ἀπὸ τοὺς ὑπολοίπους, οἱ 763, δηλαδὴ ποσοστὸ περίπου 20%, ἐργάζονται σὲ ξενοδοχεῖα, ἐστιατόρια, σταθμοὺς καὶ συνεργεῖα αὐτοκινήτων κλπ. Οἱ τελευταῖοι, οἱ 763, ἀμείβονται μὲ σταθερὸ μισθὸ ἂν ἀφαιρεθοῦν οἱ κρατήσεις γιὰ φόρους, ἀσφάλιστρα, φαγητὸ καὶ στέγη — τὸ καθαρὸ ὑπόλοιπο ποὺ παίρνουν στὸ χέρι δὲν ξεπερνάει τίς 500 κορῶνες (3.000 δραχμὲς). Τὸ ποσὸ αὐτὸ ἐπαρκεῖ ἴσια - ἴσια γιὰ τὰ λοιπὰ ἔξοδα ἐνὸς ἐργένη ποὺ κάνει συντηρητικὴ ζωὴ· εἶναι ἐντελῶς ἀνεπαρκὲς γιὰ νὰ συντηρήσῃ μιὰ οἰκογένεια στὴν πανάκριβη Σουηδία — κι' ἰδιαίτερα στὴ Στοκχόλμη, ποὺ θεωρεῖται σήμερα σὰν ἡ ἀκριβώτερη πρωτεύουσα τοῦ κόσμου.

Στὴ βιομηχανία, τὰ πράγματα εἶναι καλύτερα. Πρῶτα - πρῶτα, κατὰ γενικὸ κανόνα, στὶς φάμπρικες τῆς Σουηδίας ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα τοῦ «ἀκκόρ», τῆς ἀποκοπῆς. Μ' αὐτὸ, ἓνας κάπως ἐξελιγμένος ἐργάτης ἢ τεχνίτης κερδίζει — ἀνάλογα μὲ τὸν κλάδο — ἀπὸ 6 ὡς 10 κορῶνες τὴν ὥρα (36 ὡς 60 δραχμὲς). Ἔτσι, καθὼς ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐργασία εἶναι ὠρισμένη στὶς 45 ὥρες τὴν ἐβδομάδα (σ' ὅλα σχεδὸν τὰ ἐργοστάσια δουλεύουν ὑποχρεωτικὰ 9 ὥρες τὴν ἡμέρα, ἀπὸ Δευτέρα μέχρι Παρασκευὴ· τὰ Σαββατοκύριακα οἱ βάρδιες γίνονται μὲ

«ὑπερωρίες», πού πληρώνονται στο διπλάσιο), ἕνας καλὸς τεχνίτης μπορεῖ νὰ κερδίσει, μαζί με τὰ «ἔξτρα», ἀπὸ 1.000 κι' ὡς 1.800 κορῶνες τὸ μῆνα, δηλαδή χονδρικά ἀπὸ 6 ὡς 10.000 δραχμές. Φυσικά, ἂν καὶ πάλι ἀφαιρεθοῦν οἱ φόροι κι' αἱ κρατήσεις (ἀπ' τὸν ἐργοδότη παρακρατεῖται συνήθως ποσοστὸ 25% κι' ἡ ἐκκαθάριση γίνεται στὸ τέλος τοῦ ἐπομένου χρόνου, ὅποτε τὸ κράτος ἐπιστρέφει τὰ ἐπιπλέον εἰσπραχθέντα — μάλιστα, τὰ ἐπιστρέφει!), τὰ παραπάνω ποσὰ μειώνονται σημαντικά. Γενικά, ἂν σὲ μιὰ οἰκογένεια δουλεύη ἕνα καὶ μόνον ἄτομο, ὁ πατέρας, τὸ καθαρὸ του εἰσόδημα — ἀφοῦ προστεθοῦν κι' οἱ «μισθοὶ» τῶν παιδιῶν πού δίνει τὸ κράτος — ἐπαρκεῖ γιὰ μιὰ σχετικά ἄνετη ζωὴ.

Κι' ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται τὸ δράμα τῶν Ἑλλήνων πού ἐμπίπτουν στὴν τελευταία αὐτὴ περίπτωση: στὴν ἀρχή, μόλις φτάσουν καὶ πιάσουν στὸ χέρι τὰ πρῶτα «πολλὰ λεφτά», συνεχίζουν τὴν λιτὴ διαβίωση τοῦ χωριοῦ τους, τρῶνε ψωμί κι' ἀλάτι καὶ πασχίζουν στὴ στιγμή νὰ βάλουν μιὰ δεκάρα στὴν ἄκρη. Μόλις, ὅμως, περάση λίγος καιρὸς καὶ προσαρμοσθοῦν, ἐγκλιματισθοῦν στοιχειωδῶς στὴ Σουηδία, κυττάζουν τοὺς γύρω τους, τοὺς ντόπιους κι' ἀρχίζουν νὰ χουν περιορισσότερες ἀνάγκες. Στὸ μεταξύ, ἀποκοτοῦν καὶ τὴ σιγουριά πὼς κι' αὔριο καὶ μεθαύριο θὰ ὑπάρχη δουλειὰ — καὶ ξανοίγονται: ἀγοράζουν ραδιόφωνο, τηλεόραση, παίρνουν ἄδεια ὁδηγήσεως (πού εἶναι πανάκριβη στὴ Σουηδία), ἀγοράζουν αὐτοκίνητο (πού εἶναι πάμφθηνο, φυσικά μεταχειρισμένο), ἠλεκτρικὴ κουζίνα, τρῶνε καλύτερα κλπ. Ἀποτέλεσμα: ἔχουν πλησιάσει στὸ ἐπίπεδο ζωῆς τοῦ μέσου Σουηδοῦ ἐργάτη, ἀλλὰ ἔχουν ταυτόχρονα σπαταλήσει τὸ κομπόδεμα, ἐγκαταλείπει τὴν πολιτικὴ τῶν οἰκονομιῶν. Κι' ἀρχίζει ἡ γκρίνια: «Τί μᾶς μένει; Τί μᾶς μένει; Μεροδοῦλι, μεροφαί. Τότε, γιατί ξενητευτήκαμε;». Ἀλλὰ ἐτσι εἶν' ἡ ζωὴ στὴ Σουηδία: οἱ ντόπιοι ἐκεῖ δὲν μαζεῦουν ποτὲ κομπόδεμα, δὲν ἀποταμιεύουν γιατί δὲν φοβοῦνται τὸ αὔριο. Ἄν ἔχουν ὑγεία, θὰ δουλέψουν καὶ θὰ

ζήσουν· ἂν ἀρρωστήσουν, ἂν χάσουν τὴ δουλειά τους, οἱ ἀσφαλίσεις, τὸ κράτος θὰ τοὺς παρασταθοῦν. Καὶ ξοδεύουν ὅσα κερδίζουν· καὶ ζοῦνε καλά...

Τὸ συμπέρασμα ποιὸ εἶναι; Ἡ Σουηδία προσφέρει δουλειὰ πού ἀμείβεται ἀξιοπρεπῶς. Ψηλὰ μεροκάματα, ἀλλ' ἀκριβὴ ζωὴ. Εἶσαι ἐργένης καὶ τρῶς ἔξω; Ὅτι κερδίζεις θὰ σοῦ φτάνη ἴσια - ἴσια γιὰ μιὰ περιορισμένη, συντηρητικὴ διαβίωση. Ἐχεις οἰκογένεια, παιδιά, πρέπει νὰ στέλνης λεφτὰ κάτω στὴν πατρίδα; Τότε, θὰ ζῆς ἐσὺ μιὰ σκυλίσια ζωὴ: δουλειὰ καὶ τίποτ' ἄλλο. «Ἐχω ἐδῶ ἐνάμιση χρόνο καὶ δὲν ξέρω τί θὰ πῆ κινηματογράφος!» μᾶς εἶπε ὁ κ. Ν. ἀπ' τὸν Σταυρὸ τῶν Γρεβενῶν. Ἐχει νὰ θρέψη γυναίκα καὶ τρία παιδιά...

Ἀντίθετα, αὐτοί, πού κάνουν χρήματα στὴ Σουηδία πού βάζουν στὴν Τράπεζα γιὰ νὰ γυρίσουν σὲ 5 ἢ 6 χρόνια μ' ἕνα μικρὸ κεφάλαιο, εἶναι οἱ «συνδυασμένοι»: πατέρας, μητέρα κι' ἕνα ἢ δυὸ μεγαλωμένα παιδιά, δυὸ ἀδελφία μαζί με τὶς γυναῖκες τους κλπ. δουλεύουν ὅλοι, ποιὸς βαρύτερα, ποιὸς ἐλαφρότερα, μένουν σ' ἐνα σπίτι, ἄρα μοιράζονται τὸ ἐνοίκιο, τὸ μαγεῖρευμα γίνεται ἀπὸ κοινῶν. Ἐτσι, ἐνῶ συγκεντρώνονται 2 ἢ 3 μισθοί, τὰ γενικά ἔξοδα διαβιώσεως κατεβαίνουν ἀντίθετα στὸ ἐλάχιστο, ἀφήνοντας περιθώρια γι' ἀποταμίευση, πού μπορεῖ νὰ κυμανθῆ ἀπὸ 3.000 ὡς 6.000 δραχμές μηνιαίως ἀνὰ ἐργαζόμενη οἰκογένεια. Φυσικά, ἀπαραίτητη προϋπόθεση καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση εἶναι ἡ μετρημένη ζωὴ. Γιατὶ μιὰ κυριακάτικη οἰκογενειακὴ ἔξοδος σὲ κέντρα πολυτελείας, π.χ., μετὴν ἀκρίβεια τῆς Σουηδίας, ἐξαφανίζει κάθε περισσευμα...

Σιβαρὸ πρόβλημα — πού, ὅμως, πρόκειται ν' ἀλυθῆ νομοθετικῶς προσεχῶς — εἶναι ἡ καθυστερημένη ἀσφάλιση τῶν «καινούργιων». Δηλαδή: ὡς τώρα, ἐνῶ ὁ ἐργάτης ὑφίσταται τὸν φόρο καὶ τὶς ἀσφαλιστικὲς κρατήσεις, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή πού θὰ πιάση δουλειὰ, θεωρεῖται ἀσφαλισμένος μόνο μετὰ τὴν πάροδο ἑξαμήνου ἢ μετὰ τὴν ἐπομένη τῆς ἀφιξῆς του 1η Ἰανουαρίου· ἂν ἀρρωστήσει στὸ

Ἄλεξ. Γεωργίου

Τοῦ κ. Ν. ΤΣΑΚΑ

μεταξὺ, δὲν καλύπτεται. Οἱ Σουηδοὶ ἀρμόδιοι, ἔχουν ἐτοιμάσει ἤδη τὴν τροποποίηση τῆς σχετικῆς νομοθεσίας τους.

Τελευταῖο, μὰ ὄχι χωρὶς σοβαρότητα θέμα, εἶναι ἐκεῖνο τῆς συνταξιοωότησης: ὅπως ἐγράψαμε ἤδη, σύμφωνα μὲ τὴ σουηδικὴ νομοθεσία, ὁ ξένος πρέπει νὰ μείνῃ 15 χρόνια στὴ Σουηδία — ἀπ' τὰ ὁποῖα τὰ τελευταῖα πέντε συνεχῶς — προτοῦ πάρῃ τὴ σύνταξη. Μετὰ μπορεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν πατρίδα του κι' ἡ σύνταξη θὰ τοῦ στέλνεται ὅπου θέλει. Οἱ Ἕλληνες, ὅμως, δὲν ἔχουν σκοπὸ νὰ μείνουν στὴ Σουηδία 15 ὀλόκληρα χρόνια — κι' ἰδιαίτερα πέντε συνεχῶς προτοῦ φτάσουν στὴ συντάξιμη ἡλικία. Μᾶς εἶπαν πὼς οἱ Σουηδοὶ δὲν θ' ἀείχαν ἀντίρρηση νὰ μεταφέρωνται τὰ δικαιώματα στὴν Ἑλλάδα, φτάνει νὰ ὑπογραφῇ ἡ σχετικὴ διακυβερνητικὴ συμφωνία. Ἄς ἐξετάσουν τὸ θέμα οἱ ἀρμόδιοι: εἶναι τὸ σοβαρότερο ἀπ' ὅλα.

Ἡ Σουηδία ὅπως κι' οἱ ἄλλοι ξένοι τόποι ἐργασίας, εἶναι μόνο καταφύγια ἀνάγκης, γιὰ πεινασμένους κι' ἀνέργους ἐξαιτίας τῆς δικῆς μας ἐσωτερικῆς κακοδαιμονίας. Τὸ κρῦο δὲν ἐνοχλεῖ, ὑποφέρεται: ἡ παραμονὴ στὸ ὕπαιθρο μειοῦται στὸ ἐλάχιστο κι' ὄλοι οἱ χῶροι θερμαίνονται. Δὲν εἶναι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἐνοχλοῦν: οἱ Σουηδοὶ — καὶ γενικὰ οἱ Σκανδιναβοὶ — εἶναι πολιτισμένοι, εὐγενικοί, φιλόξενοι, κ α λ ο ἰ ἄ ν θ ρ ω π ο ἰ. Τὸ τελευταῖο τ' ἀκούσαμε ἀπ' ὅλα τὰ στόματα τῶν δικῶν μας — τὸ διαπιστώσαμε κι' οἱ ἴδιοι ἀπὸ χίλιες μικρολεπτομέρειες: οἱ Σουηδοὶ εἶναι χουσοὶ ἄνθρωποι, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία.

Τότε; Τότε, νά, παρ' ὅλη μας τὴ μιζέρια, παρ' ὅλες μας τὶς στραβομάρες — πολιτικῆς κι' ἄλλες — ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ἔχουμε ἄκόμα ἓναν ἀνθρωπινώτερο ρυθμὸ ζωῆς. Ἡ Σουηδία ὅπως κι' ἡ Ἀμερικὴ, ἔχουν «προχωρήσει» πρὸς τὴν «ἀπρόσωπη κοινωνία», ποὺ πιθανὸν νὰ εἶναι ἡ κοινὴ μοῖρα τῶν ἀνθρώπων τοῦ μέλλοντος. Ὑπάρχει δουλειά, φαί, ἀνεση; ἀλλὰ καὶ μιὰ οὐδετεροποίηση τῶν αἰσθημάτων καὶ συναισθημάτων, τελικὰ πνιγηρὴ. Ἑλλάδα καὶ πάλι Ἑλλάδα, λοιπόν; Ναι, ἀλλά... Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι μιὰ ἄλλη, δική μας μεγάλη ἱστορία.

Εἰς τὰς 14 Μαρτίου τοῦ 1966 ὁ Ἀλέξανδρος Γεωργίου ἠκολούθησε τὴν μακαρίαν ὁδόν, εἰς τὸ τέρας τῆς ὁποίας ἔχει ἐτοιμασθῆ, ἀπὸ τὸν δημιουργὸν τῆς ζωῆς, ὁ τόπος τῆς ἀναπαύσεώς του.

Κατὰ τὸ μακρὸν διάστημα τῆς ζωῆς του πολλοὶ ἐκ τῆς οἰκογενείας μου, τῆς συγγενείας μου, τῶν συμπολιτῶν, καὶ φίλων καὶ γνωστῶν μου ἀπέθανον. Διὰ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐπένηθισα πολύ, δι' ἄλλους ὀλιγώτερο. Δυσκολεύομαι νὰ εὔρω τὴν αἰτίαν διατὶ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου ἐλυπήθην πολύ. Ἐδυσκολεύθην, ἀλλὰ τὴν αἰτίαν τὴν βροῆκα. Ὁ Μακαρίτης ἦτο ἀφοσιωμένος τύπος συζύγου, φιλόστοργου πατρός, καλοῦ οἰκογενειάρχου, ἀρίστου πατριώτου καὶ φίλου. Μὲ μίαν λέξιν ἦτο ἄ ν θ ρ ω π ο ς μὲ ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Ἠγάπα, μὲ τὴν γνωστὴν ἀγαθότητά του, τοὺς πάντας καὶ ἐλατρεῦετο παρὰ πάντων τῶν γνωστῶν του.

Διὰ τοῦτο ἡ εἶδησις τοῦ θανάτου κυριολεκτικῶς συνετάραξε ὄχι μόνον τὴν ἐνταῦθα κονιτσιωτικὴν παροικίαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολυπληθεῖς συναδέλφους, φίλους καὶ γνωστοὺς οἱ ὁποῖοι ἐ καταφανῆ λύπην τὸν συνόδευσαν μέχρι τῆς τελευταίας του κατοικίας.

Συλλυποῦμαι ἐγκαρδίως τὴν ἀξιότιμον οἰκογένειάν του, καθὼς καὶ τὰς οἰκογενείας Κωνσταντίνου καὶ Τάκης Παπαδημούλη διὰ τὴν μεγάλην ἀπώλειαν, διὰ τὴν ὁποῖαν, δικαίως κλαίουں καὶ θρηνοῦں. Ναι. Νὰ κλαύσουν ὄχι ὅμως ὡς ἄπιστοι μὴ ἔχοντες ἐλπίδα μελλούσης ζωῆς, ἀλλ' ὡς πιστοὶ ἀναμένοντες τὴν ἡμέραν ἐκείνην, τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Νὰ λυπηθῶμεν περισσότερο τοῦ πρόποντος ἀσφαλῶς, οὐδὲν θὰ κερδίσωμεν, ἐνῶ ἀντιθέτως θὰ παροργύσωμεν τὸν δημιουργὸν μας ὅστις ἔθεσεν τοιοῦτον προορισμὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. «Ὁ γεννηθεὶς θ' ἀποθάνῃ». Ἄς δεηθῶμεν λοιπὸν καὶ ἄς παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν τὸν Μεγάλον νὰ ἔχη πλησίον Του εἰς κόλπους Ἀβραάμ τὸν ἐξ ἡμῶν μεταστάντα.

Ἡμεῖς Ἀλέξανδρε Γεωργίου θὰ σ' ἐνθυμούμεθα πάντοτε. Αἰωνία ἡ μνήμη σου.

Ἡ εὐαγγέλιον
πατριστα

(Τοῦ μόνιμου
ἀνταποκριτοῦ
μας)

Ἀνεχώρησαν δι' Αὐστραλίαν ὁ κ. Σωτήριος Ι. Κυρίτσης, καὶ οἰκογενειακῶς ὁ κ. Πέτρος Πηγαδάς, καὶ διὰ Ἰωάννινα πρὸς ἐκεῖ ἐγκατάστασιν ὁ παντοπώλης κ. Ἰωάννης Σίμος.

Ὁ κ. Ἀθανάσιος Στεργίου διδάσκαλος τοῦ ὀρφανοτροφείου ἐγένετο πατὴρ θήλεος τέκνου. Τὴν 27-2-66 ἡ κ. Σωτηρούλα Καριώτη ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ μικροῦ υἱοῦ τοῦ ἀδελφοῦ της κ. Κων. Τσοῦκα χαρίσασα εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα Περικλῆς. Ὁμοίως τὴν 13-3-66 ὁ ἐκ Παπίγκου κ. Ἀθων. Μουζᾶς ἐγένετο ἀνάδοχος τῶν δύο μικρῶν θυγατέρων τοῦ ἐνταῦθα ὑπηρετοῦντος χωροφύλακος κ. Χρήστου Καλιακμάνη, χαρίσας εἰς αὐτὰς τὰ ὀνόματα Σπυριδούλα καὶ Σοφία.

Ὁ κ. Κων. Χατζῆς μόνιμος Λοχίας, καὶ ἡ δις Πόπη Α. Ζδράβου ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

Τὴν 18-3-66 ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα ὁ Παναγιώτης Βαρβάτης εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν.

Εἰς Ἀθήνας ἀπεβίωσεν ὁ Ἀλέξ. Γεωργίου, ἀπόστρατος ἀνώτερος ἀξιωματικός καὶ ὁ ἐκ Μολίστης Δημήτρης Νικολαΐδης.

ΚΟΝΙΤΣΑ 25-3-1966

Τὴν 25-2-66 συνήλθεν εἰς Καλπᾶκιον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῶν Σχολείων Κονίτσης κ. Βασ. Μπάρμπα παιδαγωγικὸν Συνέδριον εἰς τὸ ὁποῖο ἔλαβον μέρος καὶ οἱ διδάσκαλοι τοῦ Γ' Δημοτικοῦ Σχολείου Κονίτσης καὶ τῶν χωρίων Καλλιθίσις καὶ Κλειδωνιάς.

Τὴν 27-2-66 συνητήθησαν εἰς τὸ γήπεδόν μας αἱ ποδοσφαιρικαὶ ὀμάδες ΠΙΝΔΙΟΣ Κονίτσης καὶ ΘΥΕΛΛΑ Κατσικᾶς. Ἐνίκησεν ἡ Πίνδος μὲ τέρματα 3—0.

Τὴν 27-2-66 ὁ ἱεροκῆρυξ Κονίτσης Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερόθεος Πετριδῆς μετέβη εἰς τὰ χωρία Καβάσιλα καὶ Ἡλιόρραιχην ὅπου διένειμεν καὶ δέματα μὲ ἱματισμόν.

Ἡ κοινότης Διστράτου παραπνεύεται καὶ διαμαρτύρεται συνεχῶς διότι παρ' ὅλον ὅτι ἔχει 35 νήπια τῶν ὁποίων μητρικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ κουτσοβλάχικη, τὸ νηπιαγωγεῖον της παραμένει κλειστὸν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους μὴ ὑπαρχούσης νηπιαγωγοῦ.

Ὡς ἐγνώρισεν διὰ τηλεγραφήματός του πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον ὁ βουλευτὴς κ. Ἀνέστης Λώρας, ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ ἀνεργίας 350.00 δραχμαὶ διὰ τὸν Δήμον Κονίτσης.

Δι' ὑπομνημάτων της πρὸς τοὺς κ.κ. Ὑπουργοὺς Δημ. Ἔργων καὶ Παιδείας, ἡ Κοινότης Πληκατίου ἐζήτησεν τὴν διάνοξιν δημοσίας ὁδοῦ μέχρι τοῦ χωρίου, καθὼς καὶ τὸν διορι-

σμόν καὶ ἐτέρου διδασκάλου καὶ μιᾶς νηπιαγωγοῦ, δεδομένου ὅτι τὸ σχολεῖον ἔχει 60 μαθητὰς καὶ 20 νήπια.

Τὴν 4-3-66 ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερόθεος μετέβη εἰς Καστανεάν ὅπου διένειμεν δέματα μὲ ἱματισμόν.

Κατόπιιν ψηφοφορίας μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ νεοεκλεγέντος Διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ἀθλητικοῦ καὶ Μορφωτικοῦ Συλλόγου ΠΙΝΔΙΟΣ ἀνεδείχθησαν, πρόεδρος αὐτοῦ ὁ κ. Κων. Φερούκας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Γεωρ. Σκούφιας, Γραμματεὺς ὁ κ. Ἀθ. Ριστάνης, καὶ Τσιμιάς ὁ κ. Χαρ. Γεωργιάτης. Τὰ ὑπόλοιπα μέλη τοῦ Συμβουλίου εἶναι οἱ κ.κ. Γεωργ. Νικολόπουλος, Δημ. Δημόπουλος, καὶ Χρ. Κοτύλιας.

Οἱ πρόεδροι τῶν Δασικῶν Συνεταιρισμῶν Πληκατίου, Βουρμπιάνης, Ἀγίας Παρασκευῆς, Πολλαιοσελίου, καὶ Α' καὶ Β' Διστράτου, δι' ἐπιστολῆς των πρὸς ἐφημερίδας τῶν Ἰωαννίνων χαρακτηρίζουσι τὴν μελετωμένην ἴδρυσιν Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Δασῶν (Κ.Ε.Δ.) ἐν τῷ νομῷ μας ὡς ὑδρογονικὴν βόμβαν κατὰ τῶν Δασικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ τῶν 20.000 βασεργατῶν των οἱ ὁποῖοι γενομένου τούτου θὰ τραπῶσιν ἀναγκαστικῶς πρὸς τὰ ἀστικά κέντρα καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἐκπατριζόμενοι σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις. Καὶ εἶναι σχεδὸν οἱ τελευταῖοι ἐναπομένοντες μὲ συγκεκριτημέναις οἰκογενείαις εἰς τὰ ὄρεινά χωρία μας.

Κατὰ τὴν εἰς Ἰωάννινα ἀφίξιν τοῦ κυβερνητικοῦ κλιμακίου, μετέβησαν καὶ ὑπέβαλον πρὸς τοὺς κ.κ. ὑπουργοὺς διάφορα ὑπομνήματα σχετικὰ μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως Κονίτσης ὁ Δήμαρχος κ. Ν. Ντεντόπουλος μετὰ τοῦ Δημ. Συμβούλου κ. Σωτ. Φαρμάκη. Ὁ κ. Μητσοτάκης ὑπεσχέθη ρητῶς πρὸς αὐτοὺς ὅτι θὰ διαθέσῃ πίστωσιν ἐκ 200.000 δραχμῶν (διαθέτοντες καὶ τοῦ Δήμου ἐτέρας διακοσίας) πρὸς ἀνεργσίαν νέων καὶ ἐκσυγχρονισμῶν Δημοτικῶν Σφαγείων. Ἐπίσης ὁ ὑπουργὸς Δημ. Ἔργων κ. Γκλαβάνης ὑπεσχέθη τὴν διάθεσιν 300.000 δραχμῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς μέχρι Πλατανίων τμήματος τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ Κονίτσης - Διστράτου.

Οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ Τραπέζης κοινότητος Ἐξοχῆς διεμαρτυρήθησαν ἐγγράφως πρὸς τοὺς ἀρμοδίους διότι τὸ σχολεῖον των παραμένει κλειστὸν καὶ ἄνευ διδασκάλου.

Τὴν 13-3-66 ἀφίχθησαν εἰς Κόνιτσαν πραγματοποιοῦντες ἐκδρομὴν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ΟΤΕ Ἰωαννίνων.

Ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Παραρτήματος τῆς Ε. Η.Μ. διοργανοῦται χορωδία εἰς τὴν ὁποίαν θὰ συμμετάσχουν εὐάριθμοι συμπολίται καὶ συμπολίτισσαι.

Τὴν 16-3-66 ὁ καιρὸς μετεβλήθη εἰς ψυχρὸν καὶ ἐλαφρὸν στρώμα χιόνος ἐκάλυψε τὴν Κόνιτσαν.

Τὴν 17-3-66 ὠμίλησεν ἐντὸς τῆς αἰθούσης διαλέξεων τῆς Πνευματικῆς Στέγης Κονίτσης ἀφίχθεισα ἐξ Ἀθηνῶν ἡ κ. Ἰωαννίδου ἐνώπιον

πολυπληθούς άκροατηρίου, με θέμα «'Η έλλη-
νική και οι άγώνες της Κύπρου».

Κατόπιν ψηφοφορίας έπανεξελέγησαν 'Αρ-
χηγός της 'Ορειβατικής 'Ομάδος Κονίτσης
ο κ. Κων. Ρούσης, Γραμματεύς ο κ. 'Αναστά-
σιος Εύθυμιος, Ταμίας ο κ. 'Αθανάσιος Στερ-
γίου, και μέλος αντί του μέχρι τούδε κ. Κων.
Φλώρου ο κ. Γεώργιος Παπαχρηστίδης.

'Αφίχθη και έπιθεώρησεν την ένταυθα Βι-
δλιεθήκη η δεις Καμπά υπάλληλος του 'Υ-
πουργείου Παιδείας.

Την 20-3-66 η όρειβατική όμας Κονίτσης
άνηλθεν επί του αύχένος Σουσιτίσα.

Διεξαχθεισών έκλογών μεταξύ των μελών
του νεοεκλεγέντος Διοικητικού Συμβουλίου
του Τοπικού 'Οργανισμού 'Εγγείων Βελτιώσε-
ων (Τ.Ο.Ε.Β.) Κονίτσης, άνεδείχθησαν Πρόε-
δρος αύτου ο κ. Βασίλειος Ζοιχαράπουλος, 'Αν-
τιπρόεδρος ο κ. Γεώργιος Γαϊτανίδης, Γραμ-
ματεύς ο κ. Χρήστος Παγουρτζής, Ταμίας ο
κ. Σωτήριος Εύαγγέλου και μέλη είναι οι κ.κ.
'Αθανάσιος Χατζηρούμπης, Γεώργιος Κεφσε-
ρίδης και Εύθύμιος Στράτος έκ Μαζίου.

Αίτημα πολλών συμπολιτών και συνεπαρχιω-
τών είναι να συνδεθή άπ' ευθείας ο ΟΤΕ Κο-
νίτσης με τον τοιούτον Πωγωνίου και Ζαγορίου
διότι επικοινωνούντες τηλεγραφικώς η τηλεφω-
νικώς με τας ως άνω 'Επαρχίας, μέσω 'Ιωαν-
νίνων καταβάλλουν διπλάσια τέλη.

Την 23-3-66 άφίχθη και έδωσε δύο παρα-
στάσεις εις την αίθουσαν του κινηματογρά-
φου ΠΑΝΘΕΟΝ ο θεατρικός όμιλος της 'Ε-
ταιρίας 'Ηπειρωτικών Μελετών με την αισθη-
ματική κωμωδία του Ρίτσαρντ Νας «'Ο βρο-
χοποιός».

'Ηρχισαν και προχωρούν με κανονικόν ρυ-
θμόν αι έργασίαι της εταιρίας «Κύκλος»,
επί του άπό γεφύρας Λασκαρίδου μέχρι πο-
ταϊμού Βουρμπιανίτικου τμήματος της έθνικής
όδοϋ οΚνίτσης - Νεαπόλεως Μακεδονίας.

Το Α' Νηπιαγωγείον 'Ανω Κονίτσης παρά
τα επανειλημμένα διαδήματα των γονέων και

κηδεμόνων των νηπίων προς τους άρμοδίους
παραμένει κλειστόν επί τρίμηνον ότε έλαβεν
άναρρωτικήν άδειαν η νηπιαγωγός κ. 'Ολγα
Λούδα - Καβάλλα.

'Η έπέτειος της 'Εθνικής Παλιγγένειας έ-
ωρτάσθη και έφέτος εις την Κονίτσαν με πα-
τριωτικήν έθαρσιν και λαμπρότητα. 'Από την
προτεραίαν η πόλις έσημαιοστολίσθη και περι-
ώραν 4ην μ.μ. τή» 24-3-66 κατετέθησαν στε-
φανοι εις το ήρώον της άγοράς υπό των Δημο-
τικών Σχολείων, Λυκείου - Γυμνασίου, 'Εθني-
κού 'Ορφανοτροφείου και 'Αναγνωστοπουλείου
Σχολής.

Την 25-3-66 μετά την θείαν Λειτουργίαν
έψάλη Δοξολογία εις τον καθεδρικόν Ναόν του
'Αγίου Νικολάου και τον πανηγυρικόν της ή-
μέρας έξεφώνησεν ο έπιθεωρητής Δημοτικών
Σχολείων κ. Βασίλειος Μπάρμπας. Κατόπιν
έπηκολούθησεν έπιμνημόσυνος δέησις και κα-
τάθεσις στεφάνων υπό των άρχών και Σω-
ματείων της πόλεως εις το ήρώον της άγοράς.

Περί ώραν 12ην μεσημβρινήν παρήλασαν
πρό των έπισήμων οι μαθηταί και μαθήτριάι
των τριών Δημοτικών Σχολείων, του Γυμνα-
σίου - Λυκείου, Τεχνικής Σχολής, 'Αναγνω-
στοπουλείου και 'Εθνικού 'Ορφανοτροφείου, οι
'Οδηγοί και Πρόσκοποι, οι άνδρες των Τ.Ε.Α.
και τμήματα Στρατού, και έν συνεχεία έγέ-
νετο δεξίωσις εις το Δημαρχείον. Οι προγραμ-
ματισθέντες δια το άπόγευμα λαϊκοί χοροί εις
την Κεντρικήν Πλατεϊαν έματαιώθησαν λόγω
της ένσκηψάσης βροχής.

'Αφίχθησαν έξ 'Αθηνών η δεις Βασιλική Πα-
παθεμιστοκλέους πτυχιούχος φιλολογίας. 'Εκ
Θεσσαλονίκης ο κ. Χαρίλαος Τσιατσιάς. 'Ε-
πανέκαμψαν έξ 'Αθηνών, οι κ.κ. Νικ. Τσιγκού-
λης, 'Απόστολος Τζιώτζης, Θωμάς Τσιαλια-
μάνης, Βασίλ. Μπάρμπας, Ζήσης Ντίσιος, 'Α-
θανάσιος Πηγαδάς, Σπυρ. Χρηστίδης, Κων.
Κίτσιος και Νικ. Οικονόμου Ιατρός έκ Θεσ-
σαλονίκης δια Βούρμπιανην.



ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οί επιθυμούντες να συμπεριληφθῶν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάννης, Ἀσκληπιοῦ 7, τηλ. 611. 417
Νικόλ Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
Ἰωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5, τηλ. 613-661.
Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδημίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος, Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746
Εὐάγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55, Συν. Γαπάγου, τηλ. 651-072
Νικόλ Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος, Στουρνάρα 49, τηλ. 614-691
Παντελής Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Ἀντωνιάδου 1, τηλ. 815-850
Βασίλ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος - Παθολόγος, Βορείου Ἡπείρου 114, τηλ. 841 662
Φώτιος Γουσουμένης, Παθολόγος, Σόλωνος 116, τηλ. 616-563
Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Ὀκτωβρίου 242, τηλ. 813-664
Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτῆρ, Βασ. Φρειδερίκης 40, Περιστερί, τηλ. 571-612
Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ Ἀκρίτα 15, τηλ. 641 872
Χαρ. Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45, τηλ. 722 507
Μιχ. Μηλίγκας, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκαλιστήρη 18, τηλ. 874-568
Φώτης Μπαρᾶς, Μαιευτῆρ-Γυναικολόγος, Ὀμήρου 58, τηλ. 623.210
Ἀνδρέας Μπούζας ὀφθαλμιάτρος Σκουφᾶ 59 τηλ. 611.172
Ἰωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος—Ἀνασθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664
Νικόλαος Τράντας, Ὀφθαλμιάτρος—Υψηγίτ., Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812—717
Βασίλειος Χρήστου, Ἀκτινολόγος, Κανάρη 19, τηλ. 611-391
Χρήστος Χρήστου, Χειρουργός, Λιβίνη 4 (τέρμα Ἰπποκράτους), τηλ. 647-765
Τάκης Γούσιος, Ἰατρός—Χειρουργός Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090
Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος—Καρδιολόγος, Κύπρου 72, τηλ. 845-593
Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος—Καρδιολόγος, Ἀραχῶβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἄρ. Πύρρος, ὁδὸς Μπότσαρη
Νικ. Πύρρος » »
Σερ. Φράγκος » Καπλάνη
Κωσ. Φρόντζος » Μπότσαρη
Κωσ. Λαζαρίδης » 28ης Ὀκτωβρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Εὐάγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ. 613-508
Φούλα Κρέμου, Γ. Καρύτση 10, τηλ. 229.542

ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ—ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΑΘΗΝΩΝ κ.λ.π.

Λέανδρος Γεροντάκης, ἀρχιτέκτων, Βασ. Σοφίας 133, τηλ. 662-893
Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου 22, τηλ. 531-428
Γεώργιος Ράγκας, Πολ. μηχανικός, Σωκράτους 59, τηλ. 520-719
Γκόσιος Ὀρέστης, πολ. μηχανικός, Πλ. Ὁμονοίας 9, τηλ. 529-637
Κων(ν)τίνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, Ἀριστείδου 10, τηλ. 234-225
Χρήστος Φλῶρος, μηχανολόγος—ἠλεκτρολόγος, Γραβιάς 16, τηλ. 613 449
Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ. Τσάνου, Σωκράτους 59 τηλ. 520-719
Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μηχανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 36, τηλ. 533-821
Τεχνικὸν Γραφεῖον Θ. Μηλίγκου, Σωκράτους 59, τηλ. 570-719

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ἰωάννινα», Ν. Τσάκας, Βεραντζέρου 10, τηλ. 523-204
«Γαλήνη», Μ. Μπούνας, Πειραιῶς 16, τηλ. 522-765

ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, Ἀγ. Μάρκου 10, τηλ. 224-486.
Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγῶν (Ἐσώρουχα—Δαντέλλες—Πλεκτὰ κλπ.), Μίλτος Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναῖδος 3, τηλ. 229-564
«Νεωτερισμοί» Ἀφοὶ Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη 34δ, τηλ. 234 070
Κορνίζες—Πίνακες, Χρήστος Ράγκας, Βύσσης 21, τηλ. 314 264
Ραφεῖον: Φρόντζος Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ. 236-328
Εἰσαγωγῶν: Εἶδη Γυναικεῖα, Φλῶρος Νικόλ., Εὐαγγελιστρίας 5, τηλ. 236 927
Λογιστικὰ: Νίκος Βρυζώνης, Ἐπιδαύρου 21, τηλ. 534-605
Ἐλαιοχρωματιστής Ἀνδρέας Γκόντζος, Φωτομάρα 49, τηλ. 917-8-2
Ραφεῖον Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 2, τηλ. 627-193

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἄθαν. Μενέκας, ὠτορινολαρυγγολόγος ὁδὸς Καραϊσκάκη
Ἄρισ. Παππᾶς, παθολόγος
Ἄλ. Πηγάδας, ὀδοντίατρος, ὁδὸς Γιαλὶ—Καφενέ Κων Κίγκας, » » Σαμουήλ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κώστας Γέγιος: Ἐστιατόριον «Ἡ Κόνιτσα», ὁδὸς Καραϊσκάκη 9